

Berlin, vom Kreuzberge aus

Berlin d. 20 jan. 1869.

Min kära Waldemar

Allt brev skulle du väl också ha.

Det förste du fått emottaga.

Det skulle de i alla fall fått.

Men så mycket mer när de också skrefvit till
Pappa.

En bra släda du ritade åt mig.

Men, ser du, jag far ej med häst.

Ellan jag kommer med änga.

Och förmodligen går det nog ej så fort som jag
önskade.

En sak skall jag nog hafva hem åt dig och
sa.

Det vill du väl germa?

Och en karamell dertill.

Det duger det, tror jag.

Helsa alla systrarna, Adolf, Gustaf,
Axel och Anna samt kusin Anna.

Pappa.

ADOLF WILHELM ROOS' BREV

TILL SÖNERNA ADOLF OCH AXEL

(fortsättning)

52.

Stockholm 31/1 78.

Tack, min kära Gosse, för ditt bref.

Jag har på sista tiden haft så mycket skrifveri för mig att med besvarandet fått anstå något länge.

Äfven hade jag tänkt på samma gång få tacka Herr Evert¹ för ett bref med qvittens som jag nyligen fick från honom.

Men äfven dermed får jag nu dröja, då posttimman strax är inne.

Var emedlertid god Du och helsa honom så mycket.

I dag på e.m. har Gustaf rest ifrån oss.

Så att nu äro vi åter reducerade till samma inskränkta antal som före julen.

Och Gud vete när vi åter alla en gång få vara tillsammans.

Igår hade vi till middagen här Gubben och Sophie Westman, som äro på besök i Stockholm, samt R. Westman och hans fru.

Dertill kom, i sista stunden, äfven G. Gavelius.

Några bjudningar har det varit sista tiden, middagar hos Odelbergs² och Öf-int. Bergs, från hvilka dock Mamma skolkat.

Och stor har nog ej förlusten varit för henne.

I öfvermorgon skall jag på en liten bal på slottet.

Hvad jag skall göra der begriper jag ej, då det egentligen lär vara en ungdomsbjudning för Kronprinsen³ som snart reser till Upsa.

I förmiddags var Hanna uppe och bjöd oss på middag till nästa onsdag.

Och från den tillställningen lärer då ej Mamma slippa undan.

Hanna bad mig särskildt helsa till Dig.

---

¹ Jfr brev 49, ägaren till Sjötorp.

² Axel Odelberg (1805—1884) lantbrukare och kommunalman. Gjorde Enskede Gård till ett verkligt mönsterjordbruk.

³ Sedermera Gustav V hade blivit myndig 16.6.1878 (18 år). Han studerade vid Uppsala universitet 1877—78 (3 terminer) och 1880 (1 termin).

Men det ser ut som skulle hela papperet komma att fyllas med bjudningshistorier.

Också vet jag ej annat nytt att berätta.

Att Axel varit litet krasslig, vet Du visst.

I dag har han dock åter börjat sin skolgång.

Du önskar Dig något eftermiddagsarbete.

Skrifarbete blir det väl svårt att hitta på, då det alltid drar någon tid att sända det fram och åter.

Skulle jag hitta på något lämpligt sådant, skall jag låta Dig veta.

Men eljest — har Du godt om tid, skulle det ej vara skäl att genom läsning ytterligare evertuera Dig i något af språken.

T. ex. franska eller engelska.

Man kan aldrig veta när man kan komma att framdeles få nytta deraf.

Sällan slår det dock fel att man, på ett eller annat sätt, får godt deraf.

Och då är det rätt skönt att hafva undanjort ett och annat i den vägen.

Låt mig veta om Du behöfver några böcker i den vägen.

Möjligtvis äfven lexikon eller grammatika.

Eller några fremmande författare.

En god bok är dock bland det bästa sällskap man kan hafva.

Mamma har bedt mig fråga om Du icke vill ha' ner Din fanérsåg?

Jag skall, i sådant fall, äfven sända Dig något fanér.

Mamma och syskonen helsa Dig hjertligen.

Låt oss ofta höra af Dig!

Pappa.

53.

Sthm 11/2 78.

Min kära Gosse,

Tack för ditt senaste bref.

Sakerna som skulle skickas Dig i lördags — tror jag — ha' i dag på e.m. blifvit aflemnade till jernvägen, för att afgå som ilgods.

De äro adresserade på Sköfde.

Detta emedan snälltågen ej göra något uppehåll vid Skulltorp.

Men ett hade man glömt.

Det är det franska lexikonet.

Jag skall sända Dig ett sådant endera dagen.

För att, under Dina många praktiska bestyr, Du ej måtte sakna all andlig spis, har jag äfven bedt Axel under korsband skicka Dig Kasper¹ o. Söndagsnisse².

Från Gustaf hade vi just nyss bref.

Han har af herr Stenbeck fått anbud på att föreslå qvinnans skål vid den förestående Nordiska festen.

Har emedlertid varit så klok att undanbedja sig förtroendet.

Af tidningarne har Du kanske sett att jag blifvit förordnad till Ordförande i Civilstatens pensionsinrättning.³

Till en början dock blott till årets slut.

Detta för att uppdraget skulle kunna disponeras till förmon för en annan om Riksdagen beviljade den begärda förhöjningen från 9,000 till 10,000 kr. i Gpdirektörens aflöning.

På en sådan förhöjning har jag dock aldrig särdeles mycket trott.

Och idag erfor jag att StatsUtskottet afstyrkt den.

Dermed kan ock frågan tämmeligen säkert anses fallen.

Hoppoms då att jag i stället får behålla den der ordförandebefattningen, som ger 900 kr.

Och det anser jag mig ha' skäl hoppas.

I går middag — då Mamma och jag voro ute på några visiter — har Mamma förkyllt sig.

Hon är derför idag opasslig.

Jag vågar dock hoppas att det ej skall blifva långvarigt.

Emedlertid få vi försaka en liten bjudning i afton till morbror Johans.

»En mycket, liten bjudning».

»Helt enkel».

Kanske lurar jag, genom min frånvaro, dem på ett parti preference.

Men så få de väl finna sig deri.

Och så kan jag ju tänka, att jag verkligen är saknad.

Hvilket låter smickrande, om det också just icke är det.

Eljest ha' vi sista tiden mest varit hemma.

Mamma och Anna ha emedlertid två aftnar å rad varit och hört Trebelli.⁴

¹ Kasper, skämttidning, som utgavs en gång i veckan 1869—1930. Utgivare var skriftställaren Rikard Gustafsson (född 1840).

² Söndagsnisse »Illustrerat veckoblad för skämt, humor och satir» utgavs i Stockholm 1862—1924. Den grundades av G. Wahlbom. Redaktör åren 1870—90 var Frans Hodell (1840—1890).

³ Civilstatens pensionsinrättning som stiftades 1798 och gjorde sina första pensionsutbetalningar år 1830.

⁴ Zelia Thérèse Trebelli (1838—1892) fransk operasångerska.

*Och ha' naturligtvis varit högst förtjusta.
Den enda större tillställningen har i öfrigt varit middagen hos Almgrens.
Men den var verkligen lysande.
Riktigt utmärket.*

---

*Axel tackar Dig för ditt bref.
Och Mamma och alla syskonen helsa Dig.
Här ha' vi nu omsider fått litet kallt.
9 à 10 grader om morgnarne.
Akta Dig nu under denna tiden för förkylning.*

Pappa.

54.

Sthm 25/2 78.

*Min kära Gosse,
Det har dröjt länge med att tillsända Dig de der franska böckerna.
Orsakerna dertill härslöto af lexikonens beskaffenhet.
De der små voro mycket trasiga.
Jag tänkte derfor låta binda om ett af dem.
Men så befunnos de också ofullständiga.
Jag har derfor skaffat ett nytt.
Och det af bättre slag.
Jag hoppas att Du allt jemnt vidmakthåller den franska Du lärt dig.
T. o. m. ökar förrådet deraf.
Det går ganska lätt om man esomoftast läser franska böcker.
Och man kan ej i förväg veta, om man ej framdeles kan ha' ganska
mycket godt af det.
Att deremot, sedan man blifvit äldre, begynna läsa upp sig i språket,
är betydligt svårare.
Jag har sjelf haft erfarenhet deraf.
Isynnerhet då jag, 1867, första gången skulle resa till Paris.¹
Apropos Paris, så har K. Mt, för några dagar sedan, nu förordnat mig
till Sveriges Ombud vid postkongressen.
Den öppnas i maj.²*

---

¹ Jfr brev 1—2.

² Även denna postkongress hölls i Paris.

Och annan dag påsk har jag funderat på att fara härifrån.
När och hvar skola vi då sedan råkas?
Jag hoppas att det må kunna blifva strax efter min återkomst.
D. v. s. i juli, förmodar jag.

Men hvar är värre säga.

I Småland blir det icke, äfven om Du skulle komma i tillfälle och önska göra något besök der.

Men, kan det ej ställas annorlunda, lagar jag väl så att på någon af mina resor jag kommer att besöka Sköfde.

Härjemte ock ett bjudningsbref till Odelbergs,³ fastän det är något gammalt.

Gustaf var här de der dagarne och var äfven på balen.

Men så fasligt roligt tycktes han just ej hafva.

Nästa måndag är bal hos Reuterswärds.⁴

I går afton kom ett kort med bjudning till »Gen.dir. samt Fru och Herrarne Roos».

Så att det gäller nog äfven Dig.

Axel har funderat på att, då hvarken Du eller Gustaf finnes här, han kunde gå i stället.

Han är ju — menar han — också en herr Roos.

Och det kan visst sägas.

Men knappt nog lär det varit författarens mening.

Och något vidare än ett förslag blir det nog icke.

I förrgår afton hade vi besök af Mbr Erland och Mr Elisabeth.

Erl. var aldeles säker om att vi snart skola ha' ett stort europeiskt krig.

Och naturligtvis är han en auktoritet.

För min del tror jag dock nästan mer på Bismarck.

Och, som Du kanske sett, har han en motsatt mening.⁵

Får nu se hvem som får rätt.

Då var Moster E. försigtigare.

Hon förklarade enkelt och tydligt att, ju mindre menniskan tänker, desto bättre är det för henne.

Både Anna och Axel gjorde härvid några grimaser.

Men naturligtvis var det icke någon vederläggning.

---

³ Jfr brev 52.

⁴ Patrik Oskar Reuterswärd (1820—1907), bruksidkare och politiker, ledamot av Första kammaren 1867—99.

⁵ Roos och Bismarck fick rätt, något europeiskt storkrig bröt inte ut förrän år 1914.

*Imorgon skola vi, Ma och jag, på middag till Lundbergs.
Om lördag äro vi bjudna på bal till Kierrulf.⁶
Jag håller på att öfvertala Ma att gå både på den och på Reuterswärds
bal.*

*Och jag tror nästan att det lyckas.
Det kunde väl göra henne godt att äfven någon gång vara ute.
Ehuru bäst är att icke ofta utsättas för det der slaget pinoinrättningar.*

*I öfrigt går här allt sin jemna gång.
Mamma och syskonen helsa Dig.
Framför våra helsningar till Everts.⁷*

Pappa.

*De medföljande franska böckerna har jag ej läst.
Men jag hoppas att de äro läsbara.*

55.

Sthm 18/III 78.

*Min kära Gosse,
Jag misstänker att Du åter länge nog saknat underrättelser hemifrån.
Har dock ej riktigt reda på när någon af syskonen sist må ha' skrifvit.
Dessa sista dagarne, medan Postverkets stater varit på tapeten hos Riks-
dagen, har jag ej haft tid att tänka på någon brefvexling.*

I lördags ändtligen stod slaget.

Blodigt var det dock ej.

*Du vet kanske att Kungen hade för mig föreslagit 10,000 kronors af-
löning + boställslägenhet.*

*Att det förslaget skulle gå igenom, hade jag aldrig ett ögonblick inbillat
mig.*

Icke heller hade frågan för mig så stor praktisk betydelse som det ser ut.

*Hade jag fått den begärda tillökningen af 1000 kr., skulle jag nämligen
fått lof att vid årets slut frånträda befattningen som Ordfde i Civil Statens
Pensions Inrättn.*

Den befattningen ger 900 kr.

Skilnaden utgör således 100 kr.

⁶ Otto Rickard Kierulf (1825—1897) norsk statsman. Statsminister och ordförande i norska statsrådsavdelningen i Stockholm (1871—1884).

⁷ Jfr brev 52.

Och det är visserligen penningar äfven det.
 T. o. m. ganska mycket penningar.
 Men dock ej af öfverväldigande betydelse.
 Statsutskottet hade föreslagit 9000 kr. aflöning + boställsvåning.
 2 reservanter ville hafva 10,000 kr. lön men med skyldighet att afstå
 1000 kr. så länge förmonen af boställsvåning åtnjutes.
 Det är således i det närmaste samma sak.
 Statsutskottets innefattade emedlertid ovilkorlig rätt för all framtid till
 boställsvåningen.
 Reservanternes förslag deremot lemnade en möjlighet att framdeles, om
 så behöfdes eller om man kunde inbilla folk att så behöfdes, borttaga vå-
 ningen mot en ersättning af 1000 kr.
 Detta kan, om ej annat, gifva visst folk anledning att, under rop på
 trånga lokaler, söka komma åt våningen.
 Å andra sidan, det bör erkännas, medförde reservanternas förslag för
 Generalpostdirektören rättighet till 7000 kr. pension i st. f. 6,200 kr. som
 han eljest skulle komma att åtnjuta.
 Men, för att denna förmon skall ega någon betydelse, fordras emedlertid
 dels att man skall lefva öfver 65 år, dels att man vid den åldern ännu skall
 inneha generalpostdirektörsplatsen.
 Och hvarken det ena eller det andra är ju så särdeles säkert.
 Som Du kanske sett af tidningarne biföll I Kamn Utskottets förslag.
 II Kamn antog reservanternes.
 Det blir således gemensam votering.
 Heldre såge jag att I Kammarens mening segrade.
 Men troligtvis blir det II Kamn som gör det.
 Och jag kan rätt väl finna mig äfven deri.
 Så länge jag lefver och är på platsen, hoppas jag att man ej skall komma
 åt våningen.
 Emedlertid är — hvilken mening som än må segra — afslaget hvart
 försök att, med anledning af bostaden, nedsätta aflöningen under dess för-
 utvarande belopp.
 Några försök dertill gjordes visserligen i II Kamnaren.
 Men de blefvo tillbakavisade.
 Och det t. o. m. af Carl Ifvarson.¹

¹ Karl Ifvarsson (1818—1889) politiker. Representerade lantmannapartiet i Andra kamnaren 1867—1889.

*Hvad i öfrigt f. n. alla menniskor tala om är H. Odelbergs död.²
Du har kanske hört att han skjutit sig sjelf.
I början sökte man hålla det hemligt.
Men nu vet hela staden det.
Orsaken?
Ja, derom gissas och talas mycket.
Tämligen säkert är det väl dock att det förtviflade beslutet framkallades
deraf att hans svägerska, fröken Croneborg, afslagit hans frieri.
Men emedlertid gör man nu upp de besynnerligaste historier.
Statsrådet Forsell³ är f. n. mycket impopulär hos ett stort antal tjenste-
män.
Och nu sprides det ut att Fl så illa behandlat sin exp.ed.chef att denne
i förtviflan tagit lifvet af sig.
Lika som O. icke kunnat hvilken dag som helst gå tillbaka till sin byrå-
chefsbefattning hos Gpsn.
Till byråchef hos Sn har i fredags Schlytern⁴ blifvit utnämnd.
Och han har redan haft upprepade anbud att blifva Os efterträdare
äfven som exp.chef.
Men hittills har han vägrat.
Jag tror ock att han kommer att hålla i sig.
Och rätt belåten är jag att få behålla honom.*

---

*På Os gamla föräldrar har hans bortgång och det sätt hvarpå han slu-
tade, gjort ett intryck som kommer att fördystra hela deras återstående lif.
Jag var, jämte åtskilliga andra, närvarande vid hans jordfästning på
Solna kyrkogård.
Endast tre skoflar mull samt fader vår och välsignelsen.
Så som för sjelfspillingar är föreskrifvet.
Det var ett hemskt ögonblick.
Och gripande var det att se den gamle, starke mannen, gubben O, grå-
tande som ett barn.
Gumman var för sjuk att ens kunna närvara vid den sorgliga akten.*

---

*Om fredag reser jag till Upsala för öfverläggningar med Landshöfdingen
der.*

² Byråchefen Herman Odelberg, f 1840.

³ Hans Ludvig Forssell (1842—1901) finansminister i Louis De Geers andra kabinett (1875—1880).

⁴ Frans Herman Schlytern (1843—1934) byråchef i Generalpoststyrelsen från 1878. Tjänstgjorde som t. f. generalpostdirektör 1896—1902.

Anna följer med mig.

Äfven Mamma är inbjuden af fru Cornelius, men kommer nog icke med denna gång, då hon ej vill under flere dar lemna Axel och Waldemar ensamma.

Förr än på måndagen lära vi nämligen ej komma till Stockholm åter.

Hvad resan till Paris angår, önskar jag naturligtvis, som Du, att vi må kunna träffas under utfärden.

Och att råkas i Nässjö gingo väl äfven an.

Det blir dock kort nog, då man på qvällen framkommer uttröttad och skall resa följande morgon mellan kl. 5 och 6, tror jag.

Jag har därför funderat på att taga vägen öfver Jönköping.

Och att dröja der ett dygn.

Visserligen är tiden litet knapp, men det går väl ändock.

Kanske reser jag också därför härifrån en dag tidigare än jag ämnat.

D. v. s. att jag möjligen far påskdagen i st. f. annan dag påsk.

Låt mig veta, när Du ämnat fara till Jönköping.

Skulle t. ex., som jag föreställt mig, Du resa in på påskaftonen — möjligen redan fredagen — så kunde vi då träffas i Jönkg påskdagen på qvällen.

Sedan vara der tillsamman till annan dag påsk på qvällen, då jag borde kl. 8 fortsätta resan till Nässjö.

Hvarefter Du ju kanske kunde följande dag återvända till Sjötorp.

Naturligtvis bör Du förut i god tid skrifva till morbror Klas eller någon af gossarne och fråga om de ville taga emot Dig.

Så länge jag vore i Jkg antar jag emedlertid att Du komme att bo hos mig på hotelet.

Låt mig veta Din mening och dina planer i detta afseende.

Uppgif också om Du behöfver penningar för resan.

Mamma och syskonen helsa Dig.

Pappa.

56.

Upsa 25/III 78.

Min kära Gosse,

Här i Upsala ha' vi varit, Anna och jag, sedan i fredags på f. m.

Aa tycks vara ganska nöjd med sin séjour här.

Några stora tillställningar har det väl icke vankats, men ungdomen har mycket varit tillsamman och synes ha' haft det rätt trefligt.

*Fredag qvällen var Aa med Cornelius' på en liten bal hos Lagerbrings.¹
Lördagen var jag på middag hos Hamilton.*

På qvällen voro vi tillsammans hos Cornelius.²

I går åt jag middag hos Hagbergs³ och på qvällen kommo äfven de öfriga dit, dansade, lekte m. m.

Idag skola vi, före afresan, äta en s. k. frukostmiddag hos Cornelius.

Äfven denna, några dagars vistelse "i landsorten" har bekräftat min åsigt om huru mycket enklare man lefver der än i Stockholm.

Och ändock har man sannolikt likaså trefligt.

Oaktadt middagen hos Hamilton var en slags officiel middag, förekom ej annat än fyra rätter mat, rödvin och sherry.

Ock hvarken igår hos Hagbergs eller i fredags hos Cornelius' mer än tre rätter.

Bland visiter jag gjorde igår var äfven en hos gruppen Kramer.⁴

Han har i många år varit ordförande i Ultunastyrelsen och torde väl ännu följa inrättningen med något intresse.

Jag frågade honom om hans mening rörande Ultuna, detta med anledning af Din nyligen omtalade fundering att komma dit i höst.

Han trodd(e) allt att den theoretiska undervisning der lemnas, vore ganska god.

Visserligen funnes der understundom bland pensionairerne⁵ ett och annat rötägg.

»Vi hade en gång», sade Gubben, »en som hette G. de Maré och det var då en komplett skojare, men så blef han också bortkörd.»

I allmänhet, menade K, lefde de dock der så ordentligt som vid något annat läroverk.

Och vill en ung man spara både sig sjelf och kassan, så är det icke svårare der än annorstädes.

Så var hans mening.

Mamma tyckte, då vi läste Ditt bref, att det vore bättre om Du ännu dröjde ett år med att komma till Ultuna.

Och kanske kunde det hafva sina skäl.

---

¹ Gustaf Otto Robert Lagerbring (född 1837) officer och riksdagsman. 1866 underlöjtnant vid Upplands regemente, kaptens avsked 1889.

² Jfr brev 18.

³ Jakob Teodor Hagberg (1825—1893) professor i modern litteratur vid Uppsala universitet.

⁴ Robert Fredrik von Kraemer (1791—1880) landshövding och jordbruksexpert. Verkade bl. a. för tillkomsten av Ultuna lantbruksinstitut 1840 och var dess styrelseordförande till 1864.

⁵ Ultuna var en internatskola.

Jag hoppas dock att Du redan är så förståndig att Du inser det Du bäst främjar ditt eget bästa genom ett lefnadssätt som hvarken är öfverdådigt eller kostsamt.

Vi får väl snart i Jönköping vidare talas vid om dina planer.

Jag är icke riktigt säker om Du i höst ännu har den ålder inne som fordras för inträde vid Ultuna.

Gubben K. menade dock att bestämmelserna i den vägen icke tolkades allt för rigoröst.

Kræmer är, som Du kanske vet, din Guffar.

Han lofvade att »taga sig Dig an», om Du komme till Ultuna.

Särdeles mycket betyder kanske icke uttrycket.

Men Du bör dock alltid söka upp Gubben.

Han är, om också litet pratig, dock i grunden en gammal god och vänlig man.

Du talade om det glesa trycket i de franska böcker som jag skickade Dig.

Behöfver Du mera lektyr, så låt mig veta det.

Det finns nog mera i förrådet hemma.

Och det är tillräckligt om de komma åter när Du nästa gång kommer hem.

Gustaf lär nyligen ha' skrivit till Dig.

Han har, för några dagar sedan, tenterat i statistiken.

Och hoppas i vår göra undan äfven med historien.

Så att till julen skall han väl ha' tagit den s. k. juridico-philén.

Anna och Gustaf helsa Dig.

Om några timmar äro Aa och jag åter i Stockholm.

Och der hoppas jag snart igen få höra af Dig.

Pappa.

Gustaf, som just nyss kom upp till mig, berättar att i dag Carl Kock är här i staden och skall inom kort begifva sig till Ljunghem, för att blifva informator hos Essens.⁶

⁶ Fredrik von Essen (född 1831) lantbrukare, politiker och riksmarskalk (1894).

d. 1/IV 78. Lörd. e. m.

Min kära Gosse.

Under bråk med många andra saker igår har jag ej hunnit uttaga de penningar jag i dag skulle sända Dig, för att betala Hr Evert andra kvartalet innevarande år.

Det skall emedlertid ske i morgon, och jag inlägger då i detta bref		
till Hr Evert	250 kr.	
samt derutöfver	20 kr.	270:—

De sednare för att sätta Dig i tillfälle att i påsk fara till Jönköping och i öfrigt bestrida de utgifter som kunna blifva erforderliga.

I går var — som Du kanske sett af tidningarne — den gemensamma voteringen äfven rörande Generalpostdirektörens löningevilkor.

Heldre hade jag sett om det gått annorlunda än som nu blef fallet.

Men äfven detta går an.

I hvilkendera fallet som helst hade penningeaflöningen f. n. och under n. v. förhållanden blifvit densamma som den nu är.

Genom voteringens utgång blef pensionen bestämd till 7000 i st. f. 6200 kr.

Och det kan ju möjligen blifva en fördel.

Deremot äro ordalagen rörde boställsvåningen sådana att man äfven fortfarande kan bråka med den, om man vill.

Och nog är det någon som vill.

Emedlertid är den saken numera beroende ensamt af Regeringen, hvilken har att disponera öfver Kronans hus och byggnader.

Och Regeringen har rörande behofvet af boställe för Gpdn uttalat sig så bestämdt och tydligt, att den ej gerna, åtminstone i en närmare framtid, kan slå öfver på en annan bog.

Således: hvad olägenhet gårdagsbeslutet kan komma att medföra, blir väl nu och då litet tidningsskrik, då någon finner eller tror sig finna med sin fördel förenligt att ånyo framkalla sådant.

Men, så går väl äfven det öfver.

Och obehag må man ej tänka att slippa då man har något att göra med det offentliga.

Här hemma lefva vi som vanligt, eller, kanske rättare, ännu mera stilla än vanligt.

Och trefligast är det.

Nödvändigt är det äfven, då man har så mycket att undangöra som naturligtvis måste vara fallet med mig, då jag om tre veckor skall ånyo lemna Stockholm för obestämd tid; kanske sex, kanske äfven tio à tolf veckor.

Mamma har varit litet krasslig, men är i dag åter litet raskare.

58.

Månd. middn 1/IV (78)¹ —

Sedan jag numera fått tillfälle anskaffa de nämnda penningarne, bifogas de härjemte.

Det qvitto som jag antager att herr Evert lemnar Dig, kan Du ju, vid första tillfälle sända mig, för att biläggas mina räkenskaper.

Helsa Hr E. och hans Fru.

I går hade vi fremmande, ehuru af minsta sorten.
Det var den der lille Erik Sparre från Gransön, som var här till middag.
På e. m. sysselsatte sig Axel och Waldemar, jämte deras gäst, sig med att spela trekarlspreferance.

Och ett punschglas framför hvar och en af herrarne.

De sågo verkligen, alla tre, rätt belåtna ut.

Mamma och syskonen helsa Dig.

Pappa.

59.

Sthm 15/IV 78.

Närliggande skref Anna i går aftons, men för sent för att få det affärdadt med den dagens post.

Jag tillägger nu blott några rader.

Tack för ditt bref, som jag fick i går på morgonen.

Någon precis uppgift om när Du far till Jönköping, behöfver jag icke.

Hufvudsaken är att veta det Du reser dit till påsk.

Och att Du blir der åtminstone till annan dag påsk på aftonen.

Jag tar nu för gifvet att Du gör det.

Och jag tänker derfor resa härifrån påskdagen på morgonen.

Kommer således s. d. strax efter kl. 8 på aftonen till Jönköping.

¹ Ärtal saknas — men brevet är av innehållet en tydlig fortsättning på brev 57. Datum 1/4 borde dock ha varit 2/4 »måndag middn».

Och far derifrån följande dag vid ungefär samma tid.

Så att vi kunde under det dygn jag är i Jkg vara tillsammans.

Beställ mig, sedan Du ditkommit, ett snyggt och ordentligt rum på hotelet.

Men onödigt är det att någon för postmästaren eller hans folk omtalar min ankomst.

Jag önskar nämligen, då jag ju endast är på genomresa, undvika en hop besök, hvarmed man nog eljest torde ihågkomma mig.

Säg det ock åt mbr. Klas.

Will Du den dag jag är i Jkg bo hos mig, så ser jag naturligtvis det mycket gerna.

Innan Du reser fr. Sjötorp kostar Du väl ännu några rader på någon af oss.

Jag kommer väl knappt att skriva något vidare innan vi råkas.

Ty de sista dagarne före afresan är det alltid mycket brådt.

Mycket glad är jag att på det der sättet få råka Dig en gång före sommaren.

Många helsningar från Mamma och syskonen.

Pa

60.

d. 17/IV 78.

I största hast.

Som, för en del andra anordningar, det möjligen skulle falla sig bäst för mig att ej afresa härifrån förr än måndagen, annan dag påsk, på morgonen, ber jag Dig låta mig genast, med omgående post, — om ock blott på ett brefkort — veta om Du kan dröja i Jönköping till tisdagqvällen.

Detta vore synnerligen önskligt.

Som jag är oviss om hvar imorgon ett bref säkrast hinner Dig, sänder jag en afskrift häraf äfven till Sjötorp.

Många helsningar.

Pa

61.

Sthlm 17/IV 78.

Omständigheterna göra att jag gerna ville uppskjuta min resa härifrån till måndagsmorgonen, annan dag Påsk.

Låt mig därför veta om Du kan dröja i Jönköping till tisdagqvällen.

Sänd svaret härå — om ock blott på ett brefkort — så snart Du erhållit detta.

Mamma och syskonen helsa Dig.

Helsa och tacka Hr Evert för hans bref, som jag i dag mottagit.

Hastel.

Pa

62.

Paris 6/V 78 på aftn

Tack, min kära Gosse, för ditt bref som jag fick igår. Det var mig mycket kärkommet. Hinner Du också icke skrifuva så långt och har Du icke alltid så mycket att meddela, så skrif dock allt som oftast. För ofta blir det aldrig. Och ingenting, huru ringa det än kan synas, som rör Dig eller Mamma eller syskonen, kan vara utan intresse för mig.

Om Du ej så ofta får höra direkt af mig, så är det dels för att jag snart får mycket nog att göra, dels ock för att jag en dag skrifver till en och en annan dag till en annan af Er, och icke just har lust upprepa de beskrifningar eller berättelser som i ett bref redan förekommit. Jag sade ock därför, vid afresan, Mamma att hon gerna kunde till Dig och Gustaf eftersända mina bref, för den händelse Ni önskade få någon reda på huru jag har det här och hvad jag här företager mig m. m.¹

Några synnerligen märkvärdiga händelser är det dock visst icke som jag upplefvat. Arbetet har hittills gått mycket långsamt. Det mesta jag hittills uträttat har varit att aflägga en hop besök. En dag gjorde jag undan 29 visiter. Men då åkte jag också hela f. m. Sedermera och efter det att jag skaffat mig en ny karta öfver staden och en lättare sommarrock, har jag börjat göra mina besök till fots. Och jag har på det sättet nu ströfvat genom en ej så liten del af staden.

I öfrigt har tiden upptagits af bjudningar, hittills dock endast aftonsamqväm, baler och mottagningar. Är man också bjuden kl. $\frac{1}{2}$ 10, kan man dock, så mycket har jag hittills hunnit lära, omöjligen komma förr än efter kl. 10, de flesta komma mellan 11 och 12. För en eller annan gång kan det vara eget nog att se på det der virrvarret, men snart nog tröttnar man på det. Då man ej dansar och det ej finnes tillfälle att spela kort, har man till slut dock ej så fasligt mycket att taga sig till. Och skulle man vilja förfriska sig med någonting, en kopp the eller en glace eller något dylikt, så lär väl i de flesta fall knappt finnas någon utväg dertill. Åtminstone har jag icke funnit någon på de ställen der jag hittills varit. Kanske har

¹ Jfr brev 54 not 2.

dock det varit mitt fel, sålunda att jag ej funnit reda på någon undan-
gömd buffet eller dylikt. Ja, möjligt är det. Men då har det nog också
gått många andra på samma sätt.

Om någon slags souperande blir naturligtvis aldrig fråga, och det be-
höfver man också aldrig när man ej någonsin sätter sig till middagsbordet
förr än kl. 7 eller $\frac{1}{2}$ 8. Snart skall jag väl dock få erfara om man ej äfven
har något mera. att bjuda på, då jag i morgon och öfvermorgon skall på
stora middagar, ena dagen hos Finansministern och den andra hos Sikkern.²
Jag antager dock nämligen att man ej bjuder på diner utan mat.

Artiga äro de i sitt sätt och förekommande dessa Parisare, det må ingen
neka. Och det från den högsta till den lägsta. Jag hade igår afton farit bort
på en sådan der mottagning och studerade under bortvägen noga alla
gathörnen, för att kunna hitta gående tillbaka. Det var dock en längre väg
än jag föreställt mig och flera hörn att vända om än önskeligt. Också,
när jag kl. nära 12 skulle begifva mig hem, fann jag mig snart hafva råkat
illa på villovägar. Det var nu icke annat än att fråga sig fram från det
ena hörnet till det andra. Men riktigare och ärligare kunde ej tjensten
lemnas än hvad det gjordes af alla till hvilka jag vände mig. Och de
voro ej så få. Jag tror att om de flådde huden af en, skulle de göra det en
exprimant le regret de ne pouvoir se dispenser de vous faire subér ce
desagrément.

Och klå en, det göra de duktigt, för allt hvad betalning angår.

Värdshusvärdarne och hotelegarne ha', enligt hvad tidningarne veta
berätta, allt som oftast sammanträden för att öfverlägga om hvad som
bör göras för att bereda ökad trefnad åt de främlingar som hitströmma
och för att dessa ej må bli' allt för mycket skinnade. Och efter hvar sådan
sammankomst höjas priserna med 25 à 50 0/0.

Äfven i butikerna anser man sig böra följa exemplet. Och på en tvätt-
nota, den jag just nu mottog, finner jag priset för tvättningen af ett öfver-
drag till min lilla hufvudkudde utgöra 50c.

Nå ja, med det traktamente som mig bestäts, går det nog ihop ändock,
men man tycker att, om man ville lefva opp hela arvodet, man borde ha'
det litet bättre än hvad med n. v. priser kunde blifva fallet, och att, om
man vill underkasta sig inskränkningar, besparingen borde kunna bli litet
större än den nu blir.

Äfven drosck-kuskarne ha' haft sammanträden. Men de kunde ej sätta
upp sin taxa, ty den bestämes af Seineprefekten. De ha i stället öfverens-
kommit om att bli' utomordentligt belevade och — det låter som en saga,

² Svårläst namn möjligen: Sikkern.

men lär verkligen vara sant — beslutat sig för att gemensamt taga lektioner i artighet för en, särskildt för detta ändamål, antagen »professeur». I programmet ingår också att ej röka pipa eller cigarr under åkningen.

Om det nu är professors eller någon annans förtjenst, vet jag icke. Men de hyggligaste kuskar jag sett, det äro de verkligen. Och bra ha' de reda på sig. Så att, vill man besöka en hel hop ställen, belägna i olika delar af staden och har svårt göra upp en plan för åkningen, så behöfver man blott i förväg för kusken uppgifva platserna och han ordnar allt på det bästa sätt i verlden. Och ger man honom sedan några sous i pourboire,³ så ser han så riktigt lycklig ut.

d. 7/V på middgn.

Här blef jag afbruten igår. Och tillräckligt kunde det väl också vara taladt om kuskarne.

Rörande expositionen⁴ och dess öppnande gissar jag att de svenska tidningarne talat omständligt nog.

Naturligtvis var öppnandet storartadt. Och storartadt är nu allting. »Grand» hotel kallas nu hvart annat hotel, gr. hot. de X, gr. h. de Y etc. Grand vin kallas den simplaste medoc. Det är bara »le petit verre» som fortfar att kallas petit. Men så är det också mindre än någonsin.

Tidningskrifvarne äro här såsom annorstädes. Då de få fribilletter och några smickerande ord, finna de allt förträffligt. Derfor talas ej i tidningarne om åtskilligt som är så der si och så. Säkert är att knappt hälften af artiklarne ännu blifvit uppackade och utstälde. Derfor besökes expositionen f. n. mest af resande, som, hitnarrade af underrättelsen om att allt skulle vara färdigt till 1 maj, icke kunna dröja här många dagar mer. Först efter medlet af maj antages det hela blifva färdigt och till dess uppskjuter jag nog också mina ytterligare besök på marsfältet.

Sommar är här, t. o. m. full sommar. De sista dagarne har värmen varit 22°/o. Redan vid min hitkomst, för 8 dagar sedan, blommade kastanier, syrener och törnrosor. I Champs Elysées, der jag vanligtvis gör min morgonpromenad efter balj-affären,⁵ står allt i den herrligaste grönska och blommor möta en vid hvart steg.

³ Dricks.

⁴ Världsutställningen i Paris 1878 hölls på ömse sidor om Seine dels på Marsfältet dels på Trokadero höjden där en permanent församlingsbyggnad uppfördes efter ritningar av arkitekterna Davioud och Bourdais. Längs mittaxeln på Champs de Mars löpte den s. k. Rue des Nations — med nationellt betonade stilfasader.

⁵ Avser troligen morgontoiletten.

Louise⁶ har jag ej råkat ännu mer än en gång. Det var på en stor bal och innan jag fick ditt bref. Jag gissar dock att jag möjligen träffar henne imorgon hos Sikkerns och skall då framföra din helsning.

Det är ej värdt vidare utsätta Grand Hotel på brefven.
Tillfoga heldre: »délégué de Suède en Congrès postal».
Brefven komma mig sålunda troligen snarast tillhanda.
Helsa Herr och Fru Evert.

Pappa.

63.

Paris 30/V 78. e. m.

Tack, min kära Gosse, för det bref som Du, för några dagar, sedan sände mig från Stockholm.

Jag förmodar att Du vid denna tiden är på Sjötorp¹ tillbaka, och hoppas att Du nu måtte vara aldeles återställd från din opasslighet.

Då Du var liten, hade Du någon släng af en bröståkomma. Sedan har Du hastigt skjutit upp i längd, hvilket i allmänhet anses mindre egnadt att stärka lungorna och hvad dertill hörer. Du bör därför vara försiktig och återhållsam till dess kroppen hunnit fullt utbilda sig. Då jag säger återhållsam, menar jag dock icke i afseende å kosten. Tvärtom tror jag att riktig och stark föda, med tillägg af öl — och, då omständigheterna sådant medgifva, rom eller vin — skall för Dig vara mycket välgörande.

Min babyloniska fångenskap nalkas omsider sitt slut. Jag antar nämligen för säkert att jag skall kunna resa härifrån nästa tisdag på e. m. och bör då vara hemma annandag pingst på aftonen. Och innerligen skönt skall det vara att åter befinna sig i hemmet, äfven ehuru jag der då måste sakna Dig. Men jag hoppas med säkerhet att äfven vi skola råkas under loppet af sommaren, i juli eller i augusti.

Då jag säger »fångenskap», är dock icke meningen att beklaga sig öfver vistelsen här. Den har nog varit så pass behaglig som den kunde vara, ehuru ett gråkallt, ruskigt och regnigt väder de sista veckorna gjort det mindre behagligt att vara ute. Detta hindrar dock icke att bevista middagar och baler. Och som alla våra nöjen inskränkt sig dertill, ha' dessa icke lidit något afbräck af väderleken.

⁶ Antagligen Louise Ulfsparré som nämns i brev 30 och 31.

¹ Jfr brev 44.

Idag är den mycket omtalade *centenaire de Voltaire*.² Deraf blir dock nog icke mycket. *Le conseil de Paris* (stadsfullmäktige) hade beslutat att fira dagen som en nationalfest, hade för ändamålet anslagit 300,000 francs och uppmanat stadens invånare att pryda husen med fanor och flaggor. "Nej", säger Regeringen, "det är endast vi och Kamrarna som ega att påbjuda nationalfester. Ni må således gerna samlas med andra medborgare, hålla tal m. m., men Ni får icke uppträda en corps, icke officiellt representera staden och tala om nationalfest. Öväntadt nog har man tagit det der tämmeligen lugn. Yttersta venterns tidningar tala visserligen om förtryck, om ryskt system m. m. Men de moderatare republikanerna och äfven Gambettas³ organ, »*Republique Francaise*», föra ett försonligt språk. Samt är det att det är egentligen ur deras led som den n. v. Regeringen utgått.⁴ Men anmärkningsvärdt är det emedlertid att emot en municipalmyndighet af den betydelse som *le conseil de Paris*, kunnat af en republikansk regering vidtagas en åtgärd som sannolikt icke inom en och annan monarkisk stat man icke skulle ansett rådligt att försöka.

Hvad som på sitt vis något bidragit att lugna sinnena är väl ock de utdrag ur Voltaires skrifter som de senaste dagarna en hop tidningar meddelat och som visa att V. åtminstone icke var någon folkets man, sådan man nu menar med det uttrycket. Fraser sådana som, »*il me parait essentiel qu'il y ait des gueux ignorants*» eller »*quant à la canaille, elle restera toujours la canaille, je ne m'en mêle pas*» eller slutligen »*quand la populace se mêle de raisonner, tout est perdu*» äro just ej af beskaffenhet att på något särdeles behagligt sätt anslå massorna.

Hvad de som ställt sig i spetsen för Voltairesfesten afsett att fira, är också ej V. som politisk person, utan såsom den hvilken genom sina skrifter och den bitande ironie som genomgår, gjort större afbräck åt Katolska kyrkan än hvad hittills fallet varit med någon annan fransman. Det är kyrkan man velat chikanera med den tilltänkta festen. Och, ehuru den n. v. Regeringen är långt ifrån att vara klerikalt sinnad, har den dock funnit klokt att icke stöta ett parti som nog ännu är ganska mäktigt. Ty säkert är att, medan f. n. hvarken rena legitimister, orleanister eller bonapartister betyda någonting, så veta allt de klerikala att göra sig gällande. Likasom alla partier i ett liknande läge, gå de dock lyckligtvis ofta nog till öfverdrift och skada dermed naturligtvis sig sjelfva. De liberales sträfvan-

² 100-årsminnet av Voltaires (1694—1778) död den 30/5 firades i anslutningen till världsutställningen.

³ Leon Michel Gambetta (1838—1882) fransk politiker, ledare för den republikanska vänstern.

⁴ Avser den liberala ministären Dufaure.

den gå nu ut på att undandraga presterne ungdomens uppfostran.⁵ Och det går framåt, ehuru ej med stormsteg. Och der presterne se de offentliga skolorna halka dem ur händerna, förstå de att skaffa sig enskild undervisning. På mina morgonpromenader möter jag ofta hela massor fint klädda unga gossar, på väg till skolan, hvar och en åtföljd af en prest eller munk. Och jag kan då ej låta bli tänka för mig sjelf, stackars gossar, det va f-n hvad Ni råkat i för dåligt sällskap.

Men nog om Voltaire och Voltairefesten. Hvad det nu må bli' eller icke bli' af den sednere, så har Mac Mahon⁶ dragit försorg om att vi kongressledamöter, åtminstone ej skola komma att deltaga i den. Han har i dag bjudit oss på middag allesamman. Och derifrån komma man nog ej förrän kl. 11—12 i natt.

Af den föreslagna allmänne flaggningen synes det också ej blifva något. Åtminstone synas hittills mycket få tecken dertill.

Nästa bref jag skrifver till Dig, min kära Gosse, blir väl från Stockholm.

Vi skola då ock tala litet om våra sommarplaner.

Helsa Everts.

Sköt om Dig väl och Gud vare med Dig!

Pappa.

64.

Sthm 17/VI 78. mån e. m.

Min kära Gosse,

Det händer en ibland att man vill skrifva ett riktigt s. k. ordentligt bref.

Dertill fordras naturligtvis lugn och god tid.

Och det har man ej i dag.

Och så skjuter man upp det till i morgon.

Men så är det ej bättre i morgon.

Och så går det undan för undan.

Så har det ock nu gått mig.

Jag tyckte att jag hade åtskilligt att berätta om min resa.

---

⁵ Genom lagen av den 28 mars 1882 blev folkskoleundervisningen (l'enseignement primaire) obligatorisk för barn mellan 6 och 13 års ålder. 1886 stadgades det att alla lärare skulle vara lekmän och samtidigt ställdes skolorna under statens uppsikt.

⁶ Mac Mahon (1808—1893) fransk president 1875—79.

Derför ville jag också skriva till Dig ett ordentligt bref.
Icke ett sådant der à batons rompus¹.
Och så har det blifvit uppskjutet dag för dag.
Också ha', efter min återkomst, dagarna varit ovanligt mycket upp-
tagna.

Besök och sessioner oupphörligt.
Och det är ej bättre idag, blir det icke heller imorgon.
Men längre ville jag dock ej låta Dig vänta på underrättelser om mig.
Derför får Du nu ett sådant här hafsbrief.
En attendant² naturligtvis.
I öfvermorgon skall jag som ilgods sända Dig några saker som Du
begärt, särskildt i Ditt sista bref till Axel.
Dermed följa ock några klädespersedlar från Mamma.
Mamma och syskonen reste i förrgår.
En stormig sjöresa ha' de nog haft.
Numera äro de dock längesedan i lugn och ro.
Härifrån Stockholm lär jag väl ej komma förrän omkring den 15 juli.
Tänkte då fara till Lysekil.
Och blir väl der till omkring medlet af augusti.
Låt mig veta när och huru lång tid Du anser Dig kunna vara borta från
Sjötorp.
Helst såge jag om Du kunde komma vid en sådan tid att Du kunde
dröja i Lysekil till dess jag far derifrån.
Dock får jag finna mig äfven i att det möjligen blir annorlunda.
Svara mig härpå så snart Du kan.
Hastel.

Pappa.

65.

Sthm 19/VI 78.

Min kära Gosse,
Det blir i dag också blott några få rader som jag sänder Dig, ty en
tjensteman från Öfverintendentsembetet¹ och en byggmästare ha' i dag
förstört hela e. m. för mig med förslag och kostnadsberäkningar till repara-
tioner på embetsvåningen.

¹ »med avbrott»

² »tills vidare»

¹ Kallas sedan 1.1.1918 Kungliga Byggnadsstyrelsen.

Men så hoppas jag också att Mamma skall slippa frysa nästan vinter. Mina² går om ett ögonblick ner till bangården med det väntade paketet. Det är de kläder Mamma skulle sända Dig.

Jag hade af ditt bref till Axel sett att Du ville hafva något cigarrett-papper. Visste dock ej att han redan köpt sådant, innan jag började inpackningen.

Du får derför 4 böcker i st. f. 2 sådana af det der papperet, men med de två öfverskjutande kan Du ju hålla till godo.

Litet småsaker från Pariser resan sänder jag Dig ock.

Cigarrfodralet är bräckligt, men det är äkta Japansk vara.³

Jag befarar att remmen på väskan är något kort. Men det fanns ingen med längre rem. Och i nödfall kan man ju framdeles skaffa en längre.

Väskan hade jag ämnat sända Dig först till Adolfsdagen. Men det är ju lika kärt om den kommer litet tidigare.

Snart hoppas jag få höra från Dig någonting rörande Lysekils sejouren.

Det blefve alltid mycket tråkigt stadna der ensam till slutet. Och jag såge derför gerna om Du kunde ställa det så att Du blefve der till medlet af augusti d. v. s. den 19 eller 20, då jag tänkte fara derifrån.

Således — beroende af den tid Du kan vara borta från Sjötorp — vore det väl om Du kunde ställa Din resa till L. så att Du blefve der till d. 19 eller 20 aug.

Från Ma hade jag bref igår. De ha det kallt och ruskigt och tyckas, till en början, ej trifvas allt för väl.

Hoppoms att det blir bättre.

Pappa,

66.

Sthm 15/VII 78.

Tack, min kära Gosse, för ditt bref.

Äfven om det icke kommit, hade jag ämnat i dag skrifva till Dig.

Jag tror mig nämligen nu kunna med tämmeligen säkerhet uppgifva dagen för min nedresa.

Jag räknar på att kunna fara härifrån i öfvermorgon, med onsdagens dagsnälltåg.

Skulle då vara s.d. omkr. kl. 5 e. m. i Sköfde.

Der har jag bref emot mig.

² Familjen Roos' tjänsteflicka.

³ Japan öppnades så sent som 1868 för europeiskt inflytande och världsutställningen i Paris 1878 innebar det första stora genombrottet för japanska varor.

Har nog också från Stockholm med mig ett och annat ditkommet bref, som jag ej hunnit före afresan besvara.

Tänkte då göra det i Sköfde på e. m.

Och torsdag f. m. — kanske kl. 11—12 — ämnade jag fara ut till Sjötorp, der jag hoppas få middag.

Sedermera samma dag på e. m. till Göteborg.

Naturligtvis önskar jag gerna att, om sådant låter sig göra, Du stadnar i Sköfde, medan jag är der.

Var god emedlertid och beställ mig rum på hotelet, så det icke går mig som härom året, då jag, ditkommer med Axel, fick vandra omkring en eller annan timma för att slutligen erhålla ett skäligen sluskigt logis.

Skulle jag icke blifva färdig härifrån i öfvermorgon, så sänder jag Dig imorgon qväll några rader derom.

Hoppas dock med tillförsigt att det skall låta göra sig.

Men så har jag också fått tråla för att blifva ledig till den tiden.

Utom i går qväll, då jag lade mig strax efter kl. 10, har på två veckor jag ingen qväll lemnat skrifbordet förr än omkring kl. $\frac{1}{2}$ 12.

Och största delen af förmiddagarne har gått åt till att mottaga besökande.

Man säger att, under sommaren, det ej finnes något folk i Stockholm. Jag tycker att det finns endast allt för mycket.

Innerligen glad är jag att snart åter få råka Dig, min k. Gosse.

Och till dess må, i brådskan, det äfven anstå med alla ytterligare meddelanden.

Pappa.

67.

Lysekil d. 20/VII 78.

lördag e. m.

Tack för sist, min kära Gosse, och framför, jemte mina helsningar, äfven min tacksägelse till herrskapet Everts.

Det var ett mycket angenämt dygn som jag tillbragte dels i Sköfde och dels på Sjötorp. Detta icke minst därför att jag tyckte mig finna Dig kry och rask, under det att — med anledning af ditt illabefinnande i Stockholm och hvad jag hört derom — jag befarade att finna Dig något affallen.

Hoppoms att séjouren här skall bidra att ännu mera stärka Dig.

Detta bör, om allt går riktigt, framkomma till Sjötorp den 22¹. Och med detta en innerligen lyckönskan på din födelsedag. Det kostar mycket på mig tänka att Du den dagen skall vara bra ensam. Jag hade också en gång funderat på att söka så ställa min resa att jag varit på Sjötorp d. 22. Men så skyndade Malmsten² på min affärd från Stockholm. Och så resonnerade jag som så: nu har jag gjort undan inkomna saker så att jag kan lemna Stockholm. Skulle jag dröja några dagar till att resa derifrån, så kunde lätt förekomma någon fråga i hvares handläggning jag ej kunde undandraga mig att deltaga. Och så blefve jag kanske tvungen uppskjuta min resa, icke tre à fyra, men måhända 7 à 8 dagar. Och så ej allenast komme jag bra sent till Lysekil, utan förfelade jag äfven ändamålet att d. 22 få vara på Sjötorp. Jag har för ofta sett huru hastigt än af en, än af annan anledning kan uppstå en fråga, kan till Styrelsen inkomma ett mål, från hvilket man ej kan resa innan det blifvit bragt till slut, för att jag ej skulle sentera nödvändigheten att — om man vill undvika ett längre dröjsmål — ge sig af då man en gång lyckats få »bordet fritt».

Är också ingen af oss personligen hos Dig, så äro vi dock med Dig i tankarne och följa Dig med våra välönskningar. Varmare och innerligare än af Far och Mor höjas aldrig sådana önskningar. Och jag vet att äfven Syskonen alla tänka på Dig med vänskap och deltagande. Gud låte Dig, min älskade Gosse, ännu få upplefva många, många födelsedagar! Och måtte de alla finna Dig lycklig — lycklig i yttre afseende, så mycket man i en vexlingsrik och ibland bekymmersam verld kan hoppas blifva det — men framför allt lycklig genom ett godt medvetande, medvetandet att alltid vilja och, efter förmåga, göra det rätta. Den lyckan kan man, trots skiftande med- och motgång, med ett rent och fast uppsåt, alltid tillkämpa sig och bevara. Och den är och blir ändock den bästa. Af hvad årena lära är ingenting vissare än detta.

Skulle vår Herre ännu låta mig lefva någon tid, så hoppas jag få se Dig som en bra, en redbar och en verksam man — något högre och bättre finnes ej i denna verlden — och det skall då utgöra min ålderdoms glädje. Skulle jag åter tidigare gå bort, så skall det dock vara i hoppet att din bana framgår ljus och ren och syftande till det högsta. Och det hoppet skall Du icke svika.

Gud välsigne Dig, min kära, älskade Gosse!

Under fortsättningen af färden från Sköfde råkade jag i en jernvägsvagn hela familjen Björnström från Solna. Vi följdes äfven sedermera åt från från Göteborg hit.

¹ Adolf fyllde 20 år den 22 juli 1878.

² Se not till brev 86.

De bo i samma hus som fröken Reuterskiöld hade ifjor. Och de synas finna sig rätt väl här.

De bekanta jag hittills här funnit äro »min Ros i skogen» med fru och Godenius med en af sina döttrar, Lagerbjelke,³ Statsrådet Faxé⁴ från Jönköping med sin dotter (Ugglas fru), Dodo Mörner med fru, hvilka sistnämnda dock lära resa imorgon, samt herrskapet Schwerins från Östergötland.

Jag bor, som ämnadt var, i Kyrkviken, ehuru i en del deraf, uppe bland bergen, som först under sista året blifvit bebyggd.

Uppvandringen är nu litet påkostande emellanåt, men utsigten är rätt bra och brist på luft är här icke. Jag har två rätt snygga, om och ej stora, rum. Och en säng står i ett af dem redan för din räkning.

Och mycket välkommen skall Du vara när Du en gång kommer.

Pappa.

68.

Lysekil 30/VII 78.
sent på aftonen

Tack för ditt bref, min kära Gosse.

Idag endast några få ord.

Jag är nämligen icke säker på om nu mera de ens hinna Dig på Sjötorp.

Ty jag förutsätter att Du kommer hit antingen torsdagen eller lördagen i denna vecka; då fredagen är en mindre lämplig dag, emedan den dagen ångbåten hit icke afgår från Uddevalla förr än kl. 5 på e. m.

Och kommer Du lördagen, bör Du ju redan i morgon natt fara från Sjt.

Jag hoppas att Du låter mig i förväg med några rader veta dagen när Du kommer, så att jag må kunna möta Dig nere vid hamnen.

Här ha' vi nu åter vackert väder.

Segla alla dagar.

Och fr. 1 aug. få vi Antons båt för hela dagen.

I dag har här varit s. k. marknad.

D. v. s. tillställning för samlande af penningar till badgummorna.

Dock i mindre skala än förut.

³ Gustaf Lagerbjelke (1817—1895) politiker, Sveriges siste lantmarskalk. Innehavare av Älvsjö fideikommiss nära Stockholm.

⁴ Arvid Gustaf Faxé (1799—1882) landshövding i Jönköpings län 1856—70.

Skulle nu, på ett eller annat sätt, uppkomma något missförstånd, så att vi ej möttes nere vid ångbåtshamnen, så får Du väl söka Dig hem till vår bostad.

Den är, som jag visst förut sagt, i Kyrkviken, högst upp på berget, och tillhör herr Andersson.

Såsom bygd på våren torde den kännas vid namnet Anderssons nya hus.

Dock — jag hoppas så i tid få i förväg veta dagen för Din hitkomst så att jag sjelf kan visa Dig vägen.

Mycket välkommen, min k. Gosse.

Pappa.

Societetshuset i Lysekil vid sekelskiftet.

69.

Göteborg 7/IX 78.

Tack, min kära Gosse, för ditt bref. Äfven jag minnes med stort nöje Lysekilsdagarne. Det var en tid af hvila, icke allenast för Kroppen, utan äfven för själen. Äfven den har godt af att — då den länge lefvat i verlden — någon gång upplifvas af ungdomliga intryck. Men allt för länge får de ej göra sig gällande. Jag kände redan på slutet faran af att förfalla i overksamhet.

34

Redan onsd. e. m. for jag ut till Marstrand. Det har äfven det sina företräden. Framför allt promenader på vägar, bestående af stora, flata skifferstenar. Och så dertill mycket goda skorpor. Bekanta träffade jag der blott få. Af rektorn på stället, Widell, inbjöds jag att hvarende dag äta päron i hans trädgård. På dem gjorde jag dock ej mycken skada. Vädret var största delen af tiden mycket lugnt. En gång kom jag dock mig ute till Paternosterskären. Så bra der för öfrigt var i flera afseenden, bättre tror jag dock alltid att jag skall trifvas i Lysekil.

Från Md reste jag i dag på middagen med Albrechtsund¹ hit till Gbg. På båten träffade jag, bland andra, Björnströms, de Marés, gubben Claesson, fru Petré och fröken Troilius. Det kändes just trefligt att återigen helt plötsligt finna sig återförsatt i en sådan der Lysekilssocietet.

Om måndag resa Björnströms med dagsnälltåget till Stockholm.

Här i Gbg möttes jag af Hübner,² hvilken kommer att vara mig följaktig på resan till Halmstad. Dit fara vi med ångbåt i morgon bittida och stadna sannolikt i Halmstad till onsdag morgonen. Derifrån då till Malmö. Min vistelse i Skåne blir dock säkert ytterst kortvarig, ty, sedan jag en gång kommit på resfot, längtar jag nu mycket att komma hem. Också har sedan d. 22 april jag ju ej sett Mamma och syskonen mer än 4 à 5 dagar. Kanske är jag hemma redan den 15de eller 16de.

Du sade ingenting om huru Hr E. upptagit Din långa bortavaro. Hoppas annars att allt må vara bra.

Ännu nästa fredag — kanske t. o. m. lördagen — hinna mig bref i Malmö.

Gud vare med Dig, min k. Gosse.

Pappa.

70.¹

Tack, min snälla Gosse, för ditt bref och för porträtterna, hvilka — för att vara tagna i så litet format och för att vara gjorda i Lysekil — jag icke finner så rasande.

Det är en sanning att Du denna gång bra länge fått vänta på bref. Och jag är ledsen deröfver. För fyra, fem dagar sedan hade jag i det närmaste skrivit färdigt ett bref till Dig i hvilket jag på slutet påminde om hitsän-

¹ Ångbåten hade fått namn efter den fördjupade inre leden mellan Göteborg och Marstrand, som färdigställdes 1860.

² Lorentz Albert Oskar Hübner var sedan 1863 sekreterare i Generalpoststyrelsen och hade hand om skjutsärenden.

¹ Brevet är odaterat men av allt att döma skrivet någon gång i september månad 1878.

dandde af den der nattsäcken. Men så kom den sedermera samma dag. Och så var det ej mer skäl afsända det brefvet. Och det nya eller omskrifna, — ja, dermed kom att dröja något länge.

Hvad beträffar Lyckåsresan, så gör i den saken så som Dig bäst synes. Jag innesluter härjemte 40 kronor, så att Du må vara i tillfälle taga den ena eller den andra vägen. Afräkningen få vi uppgöra sedan Du kommit hem; då jag ock skall betala porträtterne.

Skulle Du icke komma hem förr än den 3 oktober, kunde det möjligen hända att vi träffades på vägen. Jag är nämligen bjuden att bevista öppnandet av Wieslanda—Bollnäs jernväg,² hvilket skall ega rum d. 4/X. Jag hade till en början ämnat göra dermed som med Gotlandsbanan,³ d. v. s. tacka och afsäga mig. Men, så ha' sedermera mellankommit omständigheter som gjort att jag börjat fundera på att möjligen resa dit ner. Mycket osäkert är det ännu om någonting blir deraf. Men aldeles omöjligt är det ej.

Gustaf reste i måndags till Upsala och förr än der lär Du väl knappt nog återse honom. Han hemkommer om tisdag för att, på Pas och Mas bröllopsårsdag, äta middag hemma med prof^r Cornelius och morbror Otto, som i dagarne hitvänt. Mycket kärt hade det för oss varit om äfven Du den dagen kunnat vara hemma. Men naturligtvis hade det varit det samma som att redan i öfvermorgon afsluta vistelsen på Sjötorp. Ty att den 25 eller 26 göra resan till Sköfde för att den 30 derifrån återvända, hade väl dock knappt varit skäligt. Och, då Du sednare än ämnadt var från Lysekil återkom till Sjötorp, har jag gissat att Du kanske ej ville lemna det tidigare än som ursprungligen varit afsedt.

Att emedlertid Du vore mycket välkommen, om Du redan nu återvände hem, det vet Du nog, min kära Gosse.

Mitt och Mammans porträtt bifogar jag härjemte och derhos många helsningar till Everts. Då Du helt och hållet lemnat dem, skall jag i ett särskildt bref sända mina tacksägelser till herr Evert.

Anna har varit några dagar på landet hos Lilliebjörns,⁴ men återkom derifrån i går.

I öfrigt lefva vi stilla och se icke d. v. s. råka ej många människor.

² Wieslanda—Bollnäs järnväg är en felskrivning för Wislanda—Bolmens järnväg (51,5 km) som i sin helhet hette Karlshamn—Vislanda—Bolmens järnväg. Den var smalspårig och hade en total längd av 129,5 km.

³ Gotlands järnväg sträckan Visby—Hemse invigdes 1878. Även denna järnväg var smalspårig.

⁴ Henrik Lilliebjörn (1797—1875) författare. Familjen bodde vid denna tid i Uppsala.

Ulfsparres,⁵ som nyligen inflyttat, ha' någon gång varit här på ett flyktigt besök.

Skogmans deremot bo ännu på Stockby och lära ej ännu inflytta förr än i sednare hälften af nästa vecka. Af dem har jag hittills ej råkat någon.

I nästa vecka inflytta äfven Johans.

Emelie var här till middagen i förrgårs.

Jag kan just ej säga att hon vunnit så särdeles mycket i älskvärdhet. Åtminstone vill ej Axel gå in derpå.

Mamma och syskonen sända Dig hjertliga helsningar.

Pa

71.

Sthlm 15/XI 78. Sent på aftn.

Tack, min kära Gosse, för dina två bref.

Till en del har jag besvarat det ena genom postanvisningen.

Och att det andra hittills blifvit obesvaradt, har sin grund i de myckna göromålen nu då staten för nästa år skall uppgöras.

Hvad penningarne beträffar, de 25 kronorne, så får Du föra på min räkning hvad som till nödvändiga utgifters bestridande erfordras.

Den räkningen få vi göra upp då Du härnäst hemkommer.

Skinnjackan ber jag Dig akta så att den ej blir nedblodad eller eljest tilltygad vid dissektionerne.¹

Glad var jag erfara att Du tyckes trifvas så der tämmeligen väl. Och det bör man ju alltid kunna göra då man har det nödvändiga och dertill en nyttig sysselsättning.

Att Du icke kommer in i spelkottierne, derpå litar jag också.

Du har sannerligen icke många styfrar att bortspela.

Här hemma gå sakerna sin vanliga gång.

I går afton voro Ulfsparres här, dervid lästes högt en del stycken ur den nytkomna delen af Runeberg.²

Mycket innerligen vackert är der nog, men också för visso åtskilligt som säkert aldrig Runeberg sjelf skulle publicerat.

Om tisdag ärnar jag fara till Nyköping.

⁵ Jfr brev 62.

¹ Adolf har påbörjat sina studier vid Ultuna lantbruksinstitut.

² Första bandet av Runebergs (1804—77) Efterlemnade skrifter utgavs 1878, andra bandet 1879. De upptog sådant som författaren själv hade uteslutit ur sina »Samlade skrifter» som utkommit i 6 delar åren 1851—1864.

Lagerbjelke har bedt mig bo hos dem, hvilket är mycket vänligt och som jag naturligtvis antagit, ehuru man väl nog på hotelet varit mer ogenerad.

Jag önskade nu bara att Upsala låge på något sätt i vägen till Nyköping, så att jag under resan kunde äfven råka Dig och Gustaf. Men tyvärr är belägenheten icke såsom den borde vara.

Waldemar var litet krasslig hela förra veckan, men går nu åter i skolan.

Att Mbr Johan och Mstr Emilie hemkommit från Paris, vet Du visst redan. Emilie är icke riktigt belåten. Bara 10 dagar i Paris. Allt för kort och för tröttande. Kallt dertill i deras rum. Ansträngande hemresa m. m.

Mamma och syskonen helsa Dig.

Jag gissar att Du i morgon eller öfvermorgon träffar Gustaf. Helsa då honom och säg att jag skall snart helsa på honom med bref.

Pappa.

72.¹

Tack, min kära Gosse, för ditt bref.

Du vet huru det är med min skrifning, medan jag är hemma. Den inskränker sig vanligen till saker som röra Postverket. Och jag räknar på att de andra hemmavarande skola se till att de af oss som befinna sig annorstädes, icke lemnas utan underrättelser hemifrån.

Något annat från hemmet är det också icke att meddela än att vi alla befinna oss skäligen väl och att allt går som vanligt.

Och bäst är det så länge man kan säga det.

Ett litet afbrott gör i dag Norrlandsgillet, dit både Mamma och Anna skola följa med.

Aa, som fått sig en ganska vacker, skär balklädning, är nog, tror jag, litet glad åt att få komma ut en gång. Och ingen må väl undra derpå.

Jag tror dock äfven att hon skall finna sig i att icke komma ut ofta.

Och nödvändigt blir det. Men som någon olycka behöfver det nog ej anses.

Härjemte 50 kronor, näml.		
till böckernas betalande	37,—	
» handpenningar för febr.	10,—	
» »avec» den 28de »	3,—	50.

¹ Brevet är odaterat men troligen skrivet i januari 1879.

Under korsband sänder jag Dig också dels ett betänkande rörande Ultuna, dels utdrag ur Statsverkspropositionen rörande Ultuna.

Möjligen kommer Du icke ens att läsa den, men så är också ej frakten så dyr.

Edelsköld, hvares död Du observerat i tidningarne, var allt min gamle och käre vän. Och — om äfven åratals kunde förflyta utan att man råkad — kännes det dock nu både sorgligt och tomt att tänka det här på jorden vi säkert aldrig mer skola mötas.

Mamma och Syskonen helsa Dig, min käre Gosse.

Pappa.

Dagen för Gustafs resa är ej ännu bestämd, men förr än i slutet av jan. blir det väl icke.

73.

Jönköping 13/2 79.

Min kära Gosse,

Jag minnes icke så noga när jag sist skref till Dig. Men är det något längesedan, så har det sin grund dels i den brådska som alltid råder några dagar före en resas företagande, dels och i de få stunder som under sjelfva resan man kommer i tillfälle att ägna åt skrifning.

Som du kanske vet, har jag varit några dagar i Göteborg.

Der var hvad Du skulle kalla stort frimurardille.

Med Osc. Dickson¹ hade äfven jag följt upp på sammankomsten och bland de första jag der råkade var herr Evert från Sjötorp², hans bror och hans far.

Hr A. Evert hade samma dag på morgonen kommit från Cannes, der han jemte sin mor närvarit vid broderns dödsbädd. Han bad mycket helsa Dig. Så ock en ung »doktor» Dickson, hvilken jag påföljande dag träffade på en middag hos Osc. Dn, och som sade sig hafva gjort din bekantskap på Sjötorp.

Frimurarsammankomsten slutade, äfven den, med en middag, till hvilken jag blef inbjuden. Och jag blef öfverraskad att finna det jag förut kände åtminstone hälften af alla gästerne.

¹ Oscar Dickson (1823—1897) köpman och mecenat bror till James Dickson (se brev 34 och 46). O D adlades 1880.

² Se brev 49 och 52.

På midd. hos O. Dn hade jag till granne på ena sidan Victor Rydberg,³ med hvilken det var rätt roligt att blifva litet mera bekant.

Hit till Jönköping kom jag i går afton. Kreügers har jag träffat. Jag äter middag hos dem i dag och reser imorgon bittida härifrån till Linköping samt räknar på att vara lördagen i Norrköping och söndagqvällen hemma i Stockholm, alltsamman naturligtvis under förutsättning att ej något snöhinder mellankommer.

Det såg illa ut dermed i går qväll och i dag på morgonen. Annu på middagen, då jag skrifver detta, är det mycket krångligt att komma fram på Jönköpings gator. Så stora äro snömassorna. Men det synes nu vilja lugna af.

Bland personer jag råkade i Gbg var äfven polismästar Löfmark, som yttrade sig mycket vänligt om Dig, såsom god vän till hans son.

Kusinerna här helsa.

Råkar Du Gustaf, så helsa honom från

Pappa.

74.

Sthm 28/2 79

Det var bra, min kära Gosse, att Du lagade så att Mamma i dag fick en helsning från Dig. Många vänner ha' i dag på f. m. varit uppe hos Mamma, och i e. m. vänta vi Ulfsparres och Bahrs.

Då Dina vänner voro uppe för att aflemna Ditt bref, mottog jag dem visst knapphändigare än hvad fallet blifvit om jag strax fått det klart för mig att de voro Dina kamrater. Också hade jag inne i embetsrummet en hel deputation af bönder från Andra Kammaren, dem jag ej länge kunde lemna ensamma.

Säg Dina vänner att jag hoppas en annan gång få råka dem och då göra deras bekantskap bättre än hvad nu var fallet.

Igår på e. m. gjorde jag ett besök hos Bergs, Öfverintendenten, hvilken håller sig inne för ett sjukt ben. Öfvertalades att stadna der hela qvällen och spelade 1/4 öres trekarlspreferens med Herrn och Frun. De voro mycket vänliga och Fru B. yttrade sig mycket vänskapligt om Dig.

Om måndag är den länge bebådade soupren hos mbr. Johan. Mr Emelie var nyss uppe och bjöd Mamma, mig och Anna. »Jag bjuder ej de andra barnen, emedan de i alla fall ej skulle ha' något nöje deraf».

Helsa Gustaf.

Pappa.

³ Victor Rydberg bodde vid denna tid i Göteborg. Först 1884 flyttade han till Stockholm i samband med att han kallades till professor vid Högskolan där.

*Sthm 18/III 79, sent på
tisd.qvällen*

Tack, min k. Gosse, för Ditt sista bref.

I förhoppning att de andra hemmavarande skulle skriva till Dig har jag något uppskjutit att låta höra af mig.

Men jag befarar att de mest gjort på samma sätt.

Bra var det att Du gått igenom Din tentamen.

Hvad månadspenningarne beträffar, så kan jag nog tro att de ibland blifva litet knappa. Och Du kan väl tro att jag gerna önskade kunna lemna dem rikligare. Det är dock nödvändigt att så mycket som möjligt inskränka utgifterna, då det — ju flera af Er som vexa till — blir allt mera svårt att få debet och kredit att gå ihop. Försöka vi hvar i vår stad att göra det, hoppas jag dock att det skall gå. Och jag tviflar ej att Du försöker göra hvad på Dig ankommer.

Emedlertid och då vi alla hemma dricka kaffe på eftermiddagarne samt Gustaf äfven får det hos Cornelius¹, finner jag det billigt att Du ej behöfver af månadspenningarne afstå något för eftermiddagskaffet. Jag skall därför, särskildt för detta ändamål lemna Dig 3 kr. i månaden. Afgiften som medlem af elevkåren, 1 kr. i månaden, skall jag också betala. Likaså för fotogen, då Du behöfver köpa sådan.

Af de 13:50 som Du nyligen fick genom Gustaf, voro 7 kr. afsedda att betala klockans lagning, den jag, för att ej utgiften må för tungt tynga på ditt månadsanslag, skall vidkännas 5:50, för lagning af en rock, tänkte jag afföra på klädpennningarne, och den återstående 1 krona tänkte jag Du skulle ha' till någon oförutsedd utgift. Då Du nu emedlertid, enligt hvad jag nyss lofvat, skulle slippa bestrida utgifterna för kaffe och elevavgift äfvensom för fotogen, och väl dessa utgifter för denna månad kunna beräknas till omkring 5,50, så stryka vi ut det der beloppet, d. v. s. det kommer ej att belasta Ditt equiperingsanslag.

Den 1 april och följande månader, medan Du är på Ultuna, kommer också det der särskilda månadsbidraget att utgå med 14 i st. f. 10 kronor. Förekomma några utgifter, som äro oundgängliga och till hvilkas bestridande detsamma ej lemnar tillgång, så får Du väl underrätta mig derom, och jag skall söka hjälpa Dig efter förmåga.

Just nu ankom ett bref från Gustaf till Mamma. Jag ser deraf att han varit ute på Ultuna och att Du, Gud ske lof, är rask. Här gå dagarne sin vanliga gång. I för går var emedlertid ett afbrott i vår ensamhet. Den der länge omtalade middagen för Norrlandsherrarna egde då rum. De bjudna

¹ Se brev 18.

voro Widmark (Landshövdingen),² Överste Rehausen, Major Grape, Gavelius, Grafström,³ Ribbing⁴ (professorn) och prosten Burman från Harperanda. Middagen var tämmeligen enkel och alla herrarne i bonjuor.

Medan f. n. herrarne här i Stockholm politisera, sysselsatte sig damerna med den der bazaren för Hazeli⁵ gamla kläder samt dertill hörande gymnastiska och dramatiska föreställningar. Vi ha' ej sett någon af dem och att åtminstone jag ej kommer att besöka bazaren, torde Du kunna gissa Dig till. Wirsén⁶ har skrivit långa verser derom, hvilka Du troligtvis läst. Det synas mig i allmänhet vara af det bästa han producerat, ehuru jag har svårt fatta hvad egentligen V. Hugo, Turgenjev och Paul Heyse⁷ m. fl. ha' med hela den der affären att göra.

Alla långhungriga brukspatroner förena sig med vissa portfölj-jägare för att störta ministären, men jag tror knappt att deraf blir något så länge Riksdagen varar. I sommar torde väl deremot några förändringar komma att ega rum, men om äfven då brukspatronerne lyckas slippa den af dem hatade Forsell⁸, torde väl vara bra nog osäkert.

Mamma och Syskonen helsa Dig.

Pappa.

76.

Sthm 7/IV 79

Tack, min kära Gosse, för ditt sista bref.

Och hjertligt välkommen hem så snart Du kan komma.

Gustaf kom och öfverraskade oss i förrgår.

Hans tentamen för Ribbing hade gått bra.

Så bra till och med att han hoppas på öfverbetyg.

Han stadnar nu här med ens till någon af dagarne efter påsk.

Och jag hoppas att han härigenom ej skall förlora något i sina studier.

² Henrik Adolf Widmark (1833—1889) 1873 landshövding i Norrbottens län därefter 1885 landshövding i Värmlands län.

³ Tor Fritiof Grafström (1827—1883) kyrkoherde i Klara församling.

⁴ Seved Ribbing (1845—1921) blev eo professor i pediatrik 1879. Möjligen avses professorn i teoretisk filosofi vid Uppsala universitet Sigurd Ribbing. Jfr brev 76.

⁵ Artur Hazelius (1833—1901) grundare av Nordiska museet och Skansen var för sin insamlingsverksamhet delvis beroende av privata medel som insamlades genom »bazarer» o dyl.

⁶ Carl David af Wirsén (1842—1912) var åren 1876—79 museitjänsteman i Göteborg. 1880 blev han litteraturkritiker i Stockholm.

⁷ Paul Heyse (1830—1914) tysk skald och författare. Erhöll Nobelpriset 1910 och adlades samma år.

⁸ Finanminister Forsell avgick 1880. Se brev 55.

Det borde dock kunna gå an att studera äfven hemma.
Härom dagen hade de narrat mig till teatern.
Det var för att höra Grabow¹ i Mignon.
Och bra var hon nog.
Derom kan ju ej vara mer än en mening.
Men icke fick jag likväl något dille.

I morgon fara vi ut till Skuggan² — Du minnes det der stället på vägen till Ulrdal — för att se på sommarställe.

Resan kan ej uppskjutas då värden vill ha bestämdt svar om torsdagen.
Men i öfverläggningarne rörde ämnet kan äfven Du få deltaga, om Du hemkommer redan om onsdag.

Mamma och syskonen helsa.

Gutsaf ber Dig medtaga någon eller några saker som utlemnas af Joh. Cornelius.

Ma säger att, om Du har ngt rent, bäst är taga det med Dig, emedan Du ej till påsk kan få ngt sådant här hemma.

Pappa.

77.

Sönd. aftn 27/IV.¹

Min kära Gosse,

Med postanvisning sände jag Dig igår 85 kronor.

Meningen var att af dessa penningar 75 kr. skulle användas att, jemte de förut erhållna 300 kr. betala halfårsafgiften på Ultuna.

Och jag räknar på att Du ej dröjer dermed.

10 kr. voro månadspenningarne för maj.

De fyra kronorna till kaffe och till klubbafgift samt de 5 kr. Du har att fordra af Mamma, skall jag, jämte hvad Gustaf bör ha, sända 1 maj, då jag uppbär min aflöning för månaden.

Att Du hade svårt undandraga Dig deltagande i gårdagens bal, kan jag väl föreställa mig. Men bra känbar blir väl utgiften för Dig. Bli den det allt för mycket, så låt mig veta det. Jag skall väl då se till att jag kan i någon mon hjälpa Dig.

¹ Emma Matilda Elisabet Grabow, gift Taube (född 1852) sångerska.

² Troligen avses Stora Skuggan öster om Roslagsvägen mellan Brunnsviken och Lilla Värtan.

¹ Brevet saknar årtal men är troligen skrivet 1879.

I går voro Mamma och jag bjudna på en musikalisk tillställning hos Öfverintendenten Bergs, men ingen af oss kom dit.

Jag var först på en middag för två afgående posttjenstemän och sedan på bröllop hos adv.fisk. Billberg² — mycket rummel på en dag i en tid då lifvet eljest är så stilla. — Att derefter äfven infinna mig hos Bergs, fann jag för mycket ansträngande. Och Mamma hade naturligtvis ingen lust att gå dit ensam.

På riksdagen begynna nu de stora frågorna, som så länge uppskjutits, och vi ha blifvit förberedda på att hädanefter få plenum nästan hvar dag.

Resultatet i finansfrågan blir väl att 23 millioner komma att i utlandet upplånas och inom landet utlånas. Och så bli Privatbankernas femmor indragna, trots alla ansträngningar att rädda dem som göras af en del banker, till hvilkas förtroendet f. n. icke är orubbadt³.

Huruvida Motalabanen kommer att inlösas är ännu osäkert. Omöjligt är det icke. Men mera anledning vänta ett afslag än ett bifall.

Mamma och syskonen helsa Dig.

Ser Du Gustaf, så helsa honom.

Pappa.

78.

Sthm 1/V 79.

Min k. Adolf,

I största hast och endast några ord.

Tack för ditt bref.

Jag sänder i dag Gustaf en postanvisning på 100 kr.

Deraf äro 80 kr. för Dig.

Till de der uniformspersedlarne som Du redan bestält i

Uppsala	kr.	66:—	
Mammas skuld till Dig	»	5:—	
till kaffe och klubbafgift i maj		4:—	
samt till hjälp i dina utgifter för Er bal . . .		5:—	80.

Om priset på ett par hvita byxor hos Lindqvist kan Mamma ännu intet upplysa.

Det dröjer väl också något innan, en sådan vår som denna, Ni kunnen begagna dylika kläder.

² Ture Arvid Billberg (1815—1908) advokatfiskal i Stockholm 1850—80.

³ A O Wallenberg väckte vid riksdagarna 1869 och 1870 motioner om ändring av 1864 års banklag i syfte att de enskilda bankerna skulle åläggas att inlösa sina sedlar med mynt, när så påfordrades. Motionen avslogs båda gångerna. Först vid årsskiftet 1903—04 upphörde de enskilda bankernas rätt att ge ut egna sedlar. Därefter har Riksbanken ensam varit sedelbank i Sverige.

Är det emellertid så att vid något särskildt tillfällen Ni böra förekomma i hvita byxor och därför brådska är på färde, så är det väl så godt kanske att Du beställer Dig ett par i Upsala.

Rörande ansökningen om rättighet för Dig att i år exercera för bägge åren¹, lär ej Resolution bli tillgänglig förr än i medlet af denna månad.

Emellertid är ej twifvel om att denna innefattar bifall till ansökningen. Så snart Resol. kan fås, skall jag sända Dig den.

Helsingar från Ma o. syskonen, af hvilka Waldemar igår var på bal hos Bennichs.²

Pa

79.

Sthm 22/V 79.

Min kära Gosse,

Genom Anna, som i måndags hemkom, ganska belåten med sin Upsalaresa, veta vi att både Du och Gustaf äro raska.

I ditt ett föregående bref nämnde Du något om de utgifter Du skulle få vidkännas för uppehållet under lägertiden, äfvensom om någon ersättning derför från Ultuna.

Låt mig nu veta,

dels huru mycket penningar Du för detta ändamål behöfver hemifrån, dels ock hvilka ytterligare bidrag till andra utgifters bestridande som Du kan behöfva före Din hemkomst, som jag antar blifva omkring d. 8, 9 eller 10 juni.

Jag får nämligen lof att i dessa dagar sända Gf¹ penningar till inackordering m. m. och jag ämnade då i samma bref skicka hvad Du behöfver till dess vi åter råkas.

Låt mig på samma gång äfven veta huru Dina bref böra adresseras under lägertiden.

Mormor och moster Sigrid, som varit här någon tid, ämna i öfvermorgon resa åter till Småland.

Igår voro de med mr Elisabeth och Joh. Wising² här till middagen.

---

¹ 1872 hade rätten till »friköpning» från beväringen upphört. Övningstiden var till år 1885 30 dagar, lika fördelade mellan de båda första åren.

² Nils Axel Bennich (1817—1904) generaltulldirektör i Stockholm, adlad 1864.

¹ Brodern Gustaf, som samtidigt studerade juridik i Uppsala.

² Se brev 50.

I dag skall Mamma med mormor och Sigrid samt Emelie göra en promenad i vagn på Djurgården.

D. v. s. den är i dag den der stora utfarten som eljest skulle ha varit 1 maj.

Det egna i saken är att hvarken Mamma eller någon af de andra deltagande ha ringaste lust att vara med om utfarten.

Men Elisabeth, hvilken icke sjelf är med om tillställningen, har bjudit dem, och bjudit på ett sådant sätt att de ej kunnat komma i från saken.

Lyckligtvis är det nu mycket vackert väder, så att promenaden behöfver då visst icke bli oangenäm.

Ja vår ha vi äntligen fått äfven här. Och jag hoppas att den i Upsala också måtte räcka åtminstone så länge lägret varar.

Det är ju mycket synd om Ax. Dicksson, som knappt hunnit, med stor förlust, komma ifrån affären med Motalabanan, förrän han invecklas i den der Wadstena bankhistorien. Det kan komma att stå honom dyrt nog att han och andra direktörer haft för mycket förtroende till en oredlig tjänsteman.

Mamma och syskonen helsa Dig hjertligen.

Pa.

Ma frågar om Du fått den kavaj, den hon i förrgår skickade till Gf.

80.

Sthm 1/IV 79.

Min kära Gosse,

I dag endast några få ord.

Vi ha dessa dagar mycket funderat på huru Du kunnat ha det under de förflutna regniga dygnen.

Hoppas att Du derunder icke må ha förkylt Dig.

Det nu varande friskare vädret är väl dock, tänker jag, bättre än den förutvarande starka hettan.

De för några dagar Dig tillställda penningarne voro afsedda att betäcka utgifterne för

uniformskläderne, felande	kr. 3:—
mössan	3:75
hvita byxor	9:—
mat å lägret, 17 dygn à 2:50 pr dygn	42:50
betygslösen	1:—
samt till kalefaktor m. m. möjligen äfven till hemresa . . .	15:75

= 75:—

Låt mig i tid veta om Du möjligen ännu skulle behöfva något litet för att komma hem.

Jag hoppas att vi få vänta Dig den 9 eller 10 i denna månad.

Nästa fredag fundera vi på att flytta ut till Skuggan¹, om vädret artar sig till att bli litet bättre än hvad det nu är.

Förrän i medlet af månaden eller strax derefter kommer jag väl ej att företaga den der tilltänkta Norrlandsresan, så vida derförinnan Treffenberg, med sitt heroiska uppträdande, lyckats göra slut på inbördes kriget deroppe.²

Jag hoppas att det icke må utsträcka sig äfven till Upland, så att jemväl din militäriska mellankomst påkallas.

Bli det vackert väder i morgon ha jag och bröderna ämnat oss ut på en recognoscering till Skuggan.

Du vet kanske redan att Waldemar numera lyckligen tagit sin gymnasistexamen³.

Mamma och syskonen helsa Dig.

Pa

81.

Hernösand 8/VII 79.

Min kära Gosse,

Vår resa har hittills gått litet långsamt, som Du ser af ofvanstående adress.

Det har sin orsak i de många afvikelser vi gjort, åt Dalarne, med besök i Leksand och Mora, åt Bollnäs och åt Ljusdal, samt nu snart uppåt Ångermannaelven, på hvilken vi dock ej kommo längre än till Holm,¹ der vi hos Carl Westmans lågo öfver två nätter.

Vi hinna också ej på detta sättet ända till Haparanda, men torde möjligen kunna komma till Luleå.

¹ Se brev 76.

² Nils Curry Engelbrekt Treffenberg (1825—1897) sedan 1873 landshövding i Västernorrlands län. I slutet av maj 1879 slog han med hjälp av militär och kanonbåtar ner Sundsvallsstrejken — som utbrutit på grund av att lönerna för sågverksarbetarna hade sänkts. Det ansågs att detta bidrog till att den spirande arbetarrörelsen genom händelsen vann en propagandistisk framgång. Treffenberg flyttades 1880 till landshövdingsposten i Kopparbergs län. Han var son till Curry Gabriel T. (1791—1875) som 1823 väckte motion om införande av frimärken i Sverige.

³ Waldemar, yngre brodern var född 1864. Se brev 2.

¹ Se brev 80. Med Holm avses troligen Holms socken i Västernorrlands län.

Litet frestad har jag varit i dessa dagar att något tidigare afbryta hela Norrlandsresan, för att kunna vara med om den nya Dalslands—Smaalenes banans öppnande den 18 dennes².

Jag har nämligen fått inbjudning dertill med anbud på fri inqvartering i Fredrikshall m. m.

Och jag har nu förut afslagit så många andra dylika inbjudningar, att det kunnat vara skäl att denna gång säga ja till invitationen.

Men så hade det väl kostat bra mycket på Waldemar, som mycket njutit af denna färden och som haft skäl räkna på att den skulle räcka ännu tio à tolf dagar.

Så hade det kanske också blifvit kinkigt nog att hinna tillbaka till Skuggan d. 22, helst vid dylika tillfällen sällan allt är slut med sjelfva öppningsceremonien.

Och så brukar — trots det att man är gäst hela tiden — sådana der tillställningar dock sällan aflöpa utan att större eller mindre åderlätningar för kassan.

Jag har derfor just nu skrifvit återbud till inbjudarena, men har behöft alla de der rasonemangerna, som jag här uppradat, för att riktigt försona mig sjelf med det beslut jag fattat.

Något synnerligt rummel ha vi just icke pröfvat på under resan.

I Söderhamn trakterades vi emellertid af en rik grosshandlare med en yppig middagsmåltid vid Stugsundet, med taffelmusik, quartettsångare m. m.

I Hudiksvall supé hos en fabrikör Frisk, en min f. d. kamrat i Första Kammaran.

Och i dag skola vi på middag till Treffenberg³ hvarefter vi kl. 5 e. m. resa vidare landsvägen till Örnsköldsvik.

I går hade Joh. Wising, som eljest vistas i Bollstrakten, kommit in till staden och höll mycket hyggligt Waldemar sällskap hela dagen, medan jag hade åtskilliga göromål att bestyra.

Han hade par dagar varit på Skuggan och berättade att han der kommit att läsa en ny bok, författad af en herre som hette Seb. Robertsson.⁴

Om också i densamma kunde finnas ett och annat som var pikant nog, så var det dock — så blef slutet af rasonemanget — den mest omoraliska bok Joh. Wising i sin lefnad läst.

Hu då! Jag kände just som en kall kåre gå öfver ryggen på mig. Det

² Dalslands järnväg invigdes den 25 juli 1879 och anknöts till den norska Smaalensbanen.

³ Se brev 80.

⁴ 1879 utgav Adolf Wilhelm Roos under pseudonymen Seb. Robertsson den lilla romanen »En vinter i landsorten».

nära nog gjorde mig ondt om den okände författaren, ehuru denne naturligtvis icke förtjenade det, då han kastat ut i verlden ett sådant der missfoster till novellunge.

Jag ville af flere skäl icke taga herr Robertsons parti, men jag vågade dock framkasta en blyg förfrågan i hvad afseende den der boken var så omoralisk.

Huru? Var det icke tydligt nog? Hjelten var ju en komplett skurk och ändå — i st. f. att erhålla det straff han förtjenade — lyckas han förmå en gammal herre att betala sina skulder och reser sin väg fri och ledig, (»lycklig» tror jag dock ej att han sade).

Jag framkastade någonting om 40 par spö, och det såg ut som om den rättsinnige Joh. W. verkligen skulle ansett att just det måhända icke blifvit någon så tokig upplösning på knuten.

Hvem vet om icke mången annan skulle tycka detsamma?

Att herr Stålsköld⁵ är en stackare, synes mig klart nog. Men för en fulländad bof hade jag dock hittills icke hållit honom. Och att vara så nära lifvets högsta lycka och så ett, tu, tre, se alltsamman ramla sönder och det till följd af ens eget fel — icke synes det mig som vore det der ett så fasligt obetydligt straff för fel som dock icke härflyta af annat än svaghet och fåfänga. Men jag medger att 40 par spö är mera rafflande.

Och ledande till mycken enkelhet är det onekligen om man tar till grundsats att indela alla menniskor — åtminstone de diktade — i bara två slag: bofvar och dygdemönster.

De förra hänger man och de senare få, till lön för sitt välförhållande, lefva af bara syltade jordgubbar med grädde.

Så kränkes åtminstone icke någons rättsmedvetande.

Rätt belåten är jag med att veta, det din exercis nu är öfverstånden och jag hoppas att Du ingen olägenhet haft eller har af den der fältmanövern.

Är detta fallet, så kan det ju vara ganska godt att ha' fått pröfva på litet strapatser.

Den 22 eller ngn dag förut hoppas jag att vi råkas på Skuggan.

Behöfver Du respenningar så bed Mamma sända Dig dom.

Då jag tänker på saken, kan Du gerna i hvart fall sända henne hela detta bref, ty jag hinner sannolikt ej i dag skrifva till Mamma, och ovisst är om Hon sedan så snart får höra af mig. Valdemar helsar Dig.

Pa

---

⁵ Romanens hjälte.

Tack, min kära Gosse, för ditt bref.
 Gud ske lof att Du åter är frisk och rask.
 Men var nu icke därför oförsigtig.
 Allt för starkt är väl icke f. n. ditt bröst.
 Kan icke ens vara det, då på så kort tid Du skjutit så mycket upp i höjden.

Dessa åren behöfver Du därför spara Dig på allt möjligt sätt, så att kroppen må vinna stadga och bli så stark som önskligt är.

Det innefattar visst icke att Du behöfver eller bör pjunka med helsan.
 Men nog bör Du undvika alla extravagancer, vare sig i ena eller andra afseendet.

En sjuklig och ömtålig kropp är ej någon angenäm börda att bära på.
 Och mindre än i de flesta andra fall kommer den till pass i ett sådant yrke som det hvilket Du valt¹.

Sedan något mer än en vecka är jag i Lysekil.

Och jag finner mig der mycket väl.

Bor särdeles väl.

Det är i f. d. mamsell Gerles f. d. hus, hvilket emellertid nu är aldeles ombygdt, med en stor, med blommor och träd planterad terrass ner vid sjön.

Rummen äro alla nytapetiserade och särdeles snygga.

Hvad nu åter angår badgästerne, så är äfven i denna stund, deras antal större än jag väntat.

Snart lär det dock börja taga af.

Af gamla bekanta finnas här herr och fru Claeson (näsan fortfarande oförändrad), herrskapet Cederströms, Dodo Mörner med grefvinna, den der lilla, tjocka jemtländska ryttmästaren (Löthman?) löjtnant Oxhufvud, fortfarande humormästare, det der norska originalet, kapten Apenaes, denna gång åtföljd af en dotter, om hvilken han till alla menniskor säger, att han önskar gifta bort henne. Stackare flicka! Hon ser rätt snäll ut. Men på det sättet som gubben tyckes ämna inleda affären, går den nog icke.

Wurmen i år tycks vara för utfärder med ångbåt.

På en vecka tre stycken: till Holma, till Åby och till Näfverträsk.

Jag har dock ej varit med om någon af dem och kan följaktligen icke yttra mig om dem.

¹ Adolf tänkte bli lantbrukare.

Icke heller är jag invigd i dagens krönika.

Har dock hört sägas att just i dessa dagar löjtn. Oxehufvud för andra gången fått korgen af fröken Raab, hvilken äfven är här med sin Mamma (Gerles syster). Tvänne unga damer med utpregladt orientalistiskt utseende, små och svartögda hade för några veckor sedan här väckt ett visst uppseende, emedan ryktet visste att hvardera hade 200,000 kr. hvilka derjemte voro att genast lyfta, emedan både far och mor voro döda.

Åtskilliga ungherrar svärmade också omkring dem och de unga damerna sågo rätt lifliga ut.

Kom så — himlen vete hvarifrån — för ett par dagar sedan en under rättelse om att i uppgiften om förmögenheten insmugit sig en nolla för mycket.

Det var en förb. nolla.

Nu ses damerna vandra ganska ensamma, och man påstår att de, med hjertan fyllda af ett djupt förakt för allt hvad ungherrar heter, ämna endera dagen resa till Strömstad.

Bland gamla bekanta här glömde jag nämna Asplunds d. v. s. frun och döttrarne.

Och det hade nog fru Asplund aldrig förlåtit mig.

Ty gumman vill visst icke gå af för hackor.

Anne A. är sig lik och Maria A. synes mig hafva vunnit något på sista året.

Dock är jag icke mycket kompetent att dömma i den frågan, då i allmänhet jag ser dem mycket litet.

Den jag mest är tillsammans med, äro Klas Lewenhaupt² och hans fru, som hitkommo nästan samtidigt med mig.

De äta vid mitt bord, hvilket nu åter sammankrumpit så att det ej rymmer mer än oss tre.

Då man så der sammanträffar vid alla måltider, kommer man lätt att vara tillsamman mer än eljest.

Och om L. också ej är ngn mycket begåfvad karl, så är det dock en godmodig och bra karl, med många goda sidor. Och grefvinnan har hufvud för dem bägge.

Till segelsällskap duga de dock ej.

Häromdagen skulle vi ut, alla tre, en eftermiddag, vid det aldra vackraste väder.

Jag hade beredt mig på åter 2 à 3 timmars segling.

Men knappt hade vi kommit till Humlesäcken förrän L. gaf ordrer att vända.

² Klas Magnus Lewenhaupt (1816—1882) överhovjägmästare, slöjdförnjare och innehavare av fideikommisset Klastorp i Södermanland.

Generaldirektör A W Roos (längst t v) vid professor Curmans villa i Lysekil.

Jag trodde först att det var ett skämt, men det både var och blef allvar.

Jag seglar därför vanligen ensam, och endast f. m.

På e. m. kommer ant. L. till mig eller går jag upp till dem, och sällan aflöper det utan en cognac.

Så gå dagarne. Icke vill jag säga att det är så trefligt, men det går dock och går bra nog.

Nog saknar jag ofta att icke såsom i fjor ha en bostadskamrat. Och äfven segelsällskapet skänkte ju sitt nöje.

Men så vet jag att jag kan bryta upp hvilken dag jag vill.

Fortfar det emellertid att vara så vackert väder som hittills, så dröjer jag väl kanske till d. 8 à 10 sept.

Mycket tacksam är jag emellertid att som oftast få höra af Er.

Pa

Du minnes de der Wikströms från Gborg som varit här föregående år. De voro äfven här vid min hitkomst. Men för några få dagar sedan dog gumman här helt plötsligt.

Tack, min kära Gosse, för det bref som jag för par veckor sedan fick från Dig, i Lysekil.

Derifrån reste jag i måndags¹.

Litet triste blef det på slutet, i synnerhet som, de sista veckorna, vädret var allt annat än vackert.

Och, ehuru det ibland nog visade sig vara en god utväg att, en regnig e. m., gripa till en trekarlspreferens uppe hos Lewenhaupts, så blef det dock till slut något enformigt att, under en hel vecka, hvarenda afton sysselsätta sig dermed.

Jag var därför, på det hela, rätt belåten att få lemna Lysekil.

Ett bref som mötte mig i Wenersborg, föranlät mig att till Christiania utsträcka den beslutade resan på Dalslandsbanan.

Så kom jag hit tisdagaftonen.

Den man, Statsrådet Johanssen, med hvilken jag egentligen skulle konferera, var emellertid då borta för dagen.

Således en anledning att uppskjuta afresan härifrån.

Först imorgon bittida lär jag också komma på väg — icke egentl. hemåt — men åtminstone till Sverige d. v. s. till Charlottenberg.

Under tiden har här festats, såsom ofta nog fallet är i Christiania.

I går hade Heftye² stält till en förmiddagsutfärd med dejeuner på Sarabraaten,³ en af hans sätrar.

Det var en ordentlig bergvandring på nära tre timmar.

Och tänk Dig mig, den 11 september, promenerande i enkel bonjour, utan ens skymten af något öfverplagg.

Och detta genom bergsklyftor ibland, klyftor dit aldrig någon solstråle hinner.

Jag stridde manligen för att få behålla åtminstone en sommarpaletå.

Men omöjligt.

Heftye försäkrade att med en sådan börda jag aldrig kunde stå ut med att jemnt klifva uppför.

Och väl var det att jag lydde hans råd, ty man fick nog ändå anledning att både svettas och pusta.

Och något mehn har jag ej haft deraf.

¹ 8 september.

² Thomas Johannesen Heftye (1822—1886) norsk affärsman och mecenat. Han utgav bl a »De svenske seddelbanker» (1878).

³ Norsk egendom i Östre Aker nära Nöklevandet. Nära gården Sarabraaten ligger det 333 m ö havet belägna berget Haukassen.

Väl återkomna från fjällturen, fick man skynda sig med att göra toalett till middag hos Excellensen Stang.⁴

I dag har Heftye middag på Frognos.

Om nu också par goda middagar kunna komma väl till pass för en som fyra veckor lefvat på herr Magnussons kost i Lysekil, så var dock Fjällturen och besöket på Sarabraaten det bästa af tillställningarne här.

Naturligtvis hade man också på Sarabraaten en sådan der bok, i hvilken de besökande inskrifva sina namn.

Något annat än namnet fanns, i 99 fall bland hundra, icke infördt.

Endast en och annan hade tillagt en blyerts- eller svartkriststeckning, en bit noter eller en vers.

Vid ett tillfälle då Kung Carl⁵ med följe besökt S-n, hade han också skrifvit i boken en versifierad utgjutelse.

Det var i hans vanlig genre, med dess både förtjenster och fel.

Varmhertadt, litet grumligt och icke så särdeles noga med, vare sig grammatikens, logikens eller meritmetikens regler.

Dardel⁶ hade ritat en liten komisk skiss.

Och de öfriga af sviten hade, som icke underligt var, nöjt sig med inskrifva sina namn.

Dock icke alla.

Ett lysande undantag fanns der.

Det var Didrik Gillis Bildt.⁷

För honom hade det varit omöjligt att sätta en propp för den poetiska ådran.

Ut måste det som brusade inom honom.

Och så hade man nöjet att i den för alla besökande tillgängliga boken läsa:

»Tanken såsom örnen stiger

Och åt vänner minnen viger.

Gillis Bildt»

Sköna tanke! Gud vete hvar jag tog dig ifrån, sade en gång Calle Sjövall.

Och jag hade haft god lust att införa de der orden efter Bildtens utgjutelse, om bara Heftye velat tillåta det.

⁴ Fredrik Stang (1808—1884) Norges första statsminister 1873—1880.

⁵ Carl XV.

⁶ Fritz von Dardel (1817—1901) tecknare och dagboksförfattare.

⁷ Didrik Anders Gillis Bildt (1820—1894) var sedan 1874 svensk envoyé i Berlin.

Min plan för de närmaste dagarne är att i morgon afton stadna i Arvika. I öfvermorgon, söndag, uppehålla mig i Karlstad samt på qvällen resa till Kristinehamn.

Måndagqvällen kunde jag då vara i Nässjö och tisdag middagen i Malmö.

Hittills har icke mitt i förväg uppgjorda reseprogram blifvit så noga följdt.

Och det kan ju hända att äfven nu några förändringar kunna inträffa. Men sannolikt är det icke.

Helsa hjertligen Gustaf.

Då jag nu snart åter ger mig ut på en sådan der mera forcerad resa, derunder vanligen uppehållen på de särskilda platserna bli mycket korta, hinner jag nog icke snart åter skrifva och hemsända ett mera detaljeradt bref.

Du kan därför gerna vara god och sända detta till Mamma.

Hon får då se huru jag haft det de sista dagarne.

Gud vare med Dig, min kära Gosse!

Pa

84.

Sthm 10/X 79.

Min kära Gosse,

Tack för Ditt bref.

Skinnybxorne ha också i dag anländt.

Och väl var det, isynnerhet som jag började bli orolig för att de ej skulle komma fram före min afresa.

Och, behöfdes de ej precis under resan till Finland, kunna de bli så mycket behöfligare under resan derifrån.

Riktigt angenämt är det ej för en som är ömtålig för kyla att denna tid på året gifva sig ut på en sjöresa.

Men så går väl det som mycket annat.

Och nog är det, å andra sidan, kärt att ännu en gång återse det gamla hemlandet.

Mot din resa till Nyköping har jag icke någonting att säga.

Visst är det en utgift, men dels kan, som Du säger, derigenom lättare en annan utgift förekommas, dels hoppas jag att besöket der skall göra Dig godt och unnar Dig gerna den glädje Du deraf kan hemta.

Härhos bifogas 360 kronor.

Deraf för Dig

till halfårsavgiften ¹	kr.	300:—	
oktr, novr handpgr.	»	14:—	
till Nyköpingsresan	»	15:—	329:—

till Gustaf:

kollegii penningar —	15:—	
terminsutg, i jemnt tal —	16:—	360:—

Jag hoppas att Ni ej underlåter att skrifu till mig medan jag är i Finland.

Mer än två veckor torde jag väl ej stadna i Helsingfors.

Jag bifogar för ändamålet 4 st. 20 öres frimärken,² af hvilka Du torde lemna 2 till Gustaf.

Helsa honom hjertligen.

När Mamma kan komma att fara till Upsala, är ännu nog ej riktigt afgjort.

Jag gissar dock att det blir den 15 ds eller strax derefter.

Mamma o. syskonen helsa Dig, min k. Gosse.

Pa

I afton går jag ombord på Constantin,³ hoppas imorgon e. m. vara i Åbo, och far derifrån med jernväg till Helsingfors.

85.

Helsingfors d. /X 79¹.

Min kära Gosse,

Aldrig har, under någon af mina resor, jag så lång tid varit lemnad utan underrättelser hemifrån, som fallet varit det denna gång.

Ännu har jag icke fått mer än ett enda bref, och det nio dagar sedan jag lemnade Stockholm, d. v. s. att brefvet var en vecka gammalt.

Felet är dock icke ert, utan ångbåtarnes eller, kanske rättare sagdt, höststormarnes, hvilka bragt fullkomlig oreda i ångbåtsförbindelserna.

Detta är icke så rasande trefligt för den som i dessa dagar är färdig att fara till Sverige åter.

¹ Terminsavgiften vid Ultuna.

² Portot för brev till Ryssland (Finland) var liksom till övriga utlandet 20 öre. Till Norge och Danmark var portot 12 öre eller detsamma som inrikes brevporto.

³ Ångfartyg på routen Stockholm—Åbo.

¹ Brevet saknar datum.

Man har äntligen i dag låtit mig veta, att sannolikt nästa lördag morgon en ångbåt afgår från Åbo till Stockholm.

Jag reser väl således härifrån i öfvermorgon med jernväg, för att fredagqvällen vara i Åbo.

Men på det sättet blir det mig omöjligt att besöka Jacobs² i Ingå.

Den kroken skulle kräfvä två dagar.

Och så fick jag kanske derefter ligga och vänta 4, 5 dygn i Åbo.

Det går icke för sig.

Jag får således lof afstå från det der besöket, så kärt det än varit mig att nu kunna göra, då ju för den ene som den andre framtiden är osäker.

Jag har också redan skrivvit derom till Jacob.

Deremot har jag här aldeles oväntadt träffat en annan anhörig.

Det är Birger, Alexanders son,³ hvilken nyss slutat sin kurs vid Teknolog Institutet här.

Det är en mycket hygglig och snäll gosse, efter hvad det vid en så kort bekantskap vill synas.

Han har varit här par gånger, och i söndags, då jag var ledig, bjöd jag honom till middagen och sedan på spektaklet.

Och ju längre jag talade vid honom, desto bättre tyckte jag om honom.

Stackars gosse, något bekymmerfritt lif har han visst icke hittills fört.

Men han var glad och frimodig.

Här har varit ganska mycket festande.

Idag skall jag bort på både middag och supé.

Imorgon do do.

Men för torsdagen har jag icke tagit emot någon bjudning, då jag har en svag förhoppning om att den dagen få på morgonen sätta mig i jernvägskupén.

Det är Senatsgubbarne som egentligen bestått fjolerna vid alla dessa festiviteter.

Och mycket vänligt är det.

Men litet enformigt blir det i längden.

---

² Jacob Henric Roos (1818—1885) andre brodern till A W Roos. Han var sedan 1867 kyrkoherde i Ingå församling i Nyland och erhöll 1873 prosttitel.

³ Birger Roos (1858—1930) var son till A W Roos:s fjärde broder Alexander Fredrik Roos (1822—1893) som var lärare och journalist i Wasa. Birger blev 1879 brännmästare vid Mariefors bränneri i Finland.

Isynnerhet som man nästan aldrig, för omväxlings skull, råkar något fruntimmer.

Från middagarna äro de nästan aldeles borta.

Och kommer man på en s. k. herrsupé — (några andra har jag aldrig fått försöka) — så sitter visst värdinnan i soffan till dess gästerna hunnit samlas, men snart försvinner hon och blir aldrig sedermera synlig den qvällen.

Osäker är om detta hinner Dig förrän jag sjelf är i Svege åter.

Men jag afsänder det dock på ett försök.

Helsa Grefven och Grefvinnan Lagerbjelke,⁴ och ungdomen äfven.

Pa

86.

Sthm 5/XII 79. på aftn

Min kära Gosse,

Det är bra länge sedan jag skrifvit till Dig.

Men så hade Du för icke så lång tid tillbaka besök af Mamma, hvilket motsvarade många bref.

Och då jag sedan erfor af Gf att Du icke var rask, då jag deröfver blef något orolig och ämnade skrifva till Dig, erfor jag att Mamma redan samma dag börjat ett bref till Dig.

Och då var det bättre att låta Dig få mina rader en annan dag.

Du kan förstå att vi allesamman äro oroliga att erfara, huru det är med Dig.

Sänd oss derför allt som oftast några ord.

Om de också äro aldrig så få.

Och vare sig med bläck eller blyerts.

Glad är jag vid tanken att Du snart bör kunna vara hemma.

Naturligtvis bör Du nu icke göra resan annat än i uppvärmd och andra klassens kupé.¹

Underrätta mig i tid om, med anledning af sjukdomen eller för hemresan, Du behöfver mera penningar.

---

⁴ Se brev 67.

¹ Tredje klass personvagnar saknade vid denna tid uppvärmning.

Är det verkligen frossan² Du har och skulle Du ej blifvit den fri före Din hemkomst, hoppas jag, att vi kanske skola kunna kureras den med en frosskur som Kjellberg³ gaf mig för halftannat år sedan och som uträttat hvad alla Malmstens⁴ jod- och arsenikmedikamenter ej förmått åstadkomma.

Bland dagens nyheter — men tillförlitligare än ibland »Dagens Nyheter» befunnits — är att i början af januari Louise och Lennart hitkomma från Paris.

Louise stadnar här sex veckor eller någonting ditåt, men Lt ger sig ånyo genast på väg för att följa med Prins Oscar⁵, som skall göra en sex veckors séjour i Södra Frankrike.

Derefter återvända de bägge två till Paris, dit då äfven Louise beger sig åter.

Under härvaron lär hon komma att bo hos Reuterskiölds här i Stockholm.

Allt det der berättade mig i går Emelie, åt hvilken den der Prinsessan nära nog tycktes i hennes egna ögon gifva en större vigt och betydelse än någonsin.

Jag säger just icke en politisk betydelse.

Men ändå . . .

Det är ändock någonting som stöter på att ha' att göra med Hofvet.

Härom dagen var här litet främmande.

Endast Ulfsparres, fröken Schwerin från Östergötland, som bor hos dem, och baron Koskull⁶.

Det var tämmeligen tråkigt.

Och Axel hade visst svårt att icke rent ut säga sällskapet, att han icke fann dem mycket underhållande.

Eljest ha vi just icke sett och råkat många menniskor.

Jo, det är sannt: en afton voro vi hos moster Elisabeth jemte Johans.

² Frossa = malaria. Men benämningen användes i äldre tid ibland om olika former av influensa. För tiden modernt botemedel var kininkurer.

³ Adolf Kjellberg (1828—1884) överläkare vid Karolinska institutet. Han blev 1879 e.o. och 1882 ordinarie professor i pediatrik.

⁴ Per Henrik Malmsten (1811—1883) överläkare vid Serafimerlasarettet och 1860 professor vid Karolinska institutet. M. tjänstgjorde åren 1872—80 som Oscar II:s livmedikus.

⁵ Oscar Carl August född 1859, Oscar II:s andre son, hertig av Gotland. Prins Oscar gjorde 1881—82 ombord på fregatten Vanadis en resa till Medelhavsländerna.

⁶ Anders Gustaf Koskull (1831—1904) målare, räknas till Düsseldorfskolan. Ledamot av Konstakademien.

*Ma, som ej var riktigt rask, hade stannat hemma.
Der var icke så tråkigt.
Naturligtvis spelades der kort.
Och spelet, som kanske eljest blifvit enformigt nog, kryddades rätt bra
af de skärmytslingar som nu och då uppkommo mellan de bägge friher-
rinnorna.⁷
Erkännas bör emellertid att, om också Elt nu och då sköt af en pil, det
egentligen icke annat var än till försvar.
Men så underhölls elden så mycket bättre på andra sidan.
Gubben d' Ahlkedyhl⁸ satt nog och funderade på hvad allt det der skulle
betyda.
Och jag tror knappt att han ännu har det riktigt klart för sig.
Men så är kanske också detsamma fallet med bra nog många andra
saker.
Dock nog nu af sqvaller.*

---

*Är Du redan nu uppe och på bättringsvägen, så hoppas jag att Du väl
tar Dig i akt för ett recidiv.
Mamma och Syskonen helsa Dig hjertligen.*

Pappa.

---

⁷ Adolf Wilhelm Roos:s båda svägerskor gifta med Erland (Elisabeth) och Johan Nordenfalk, som var bröder till fru Roos.

⁸ Fru Elisabeth Nordenfalks far (?).